

Ministerstvo financí
Č.j.: 37 949/2012/25 – 252

Zpráva
o činnosti daňové a celní správy
České republiky
za rok 2011

Praha, červen 2012

OBSAH

1. Úvod	1
2. Výnos daní a cel	4
3. Vybrané indikátory daňové a celní správy	8
4. Daňové subjekty	10
5. Daňové a celní příjmy	11
6. Kontrolní činnost	13
7. Daňové a celní nedoplatky	20
8. Zajištění a vymáhání nedoplatků	22
9. Daňové a celní úlevy	25
10. Opravné prostředky	27
11. Mezinárodní spolupráce	28
12. Informatika	31
13. Personalistika	32
14. Hospodaření daňové a celní správy	37
15. Vztahy s veřejností	39
16. Závěr	40
Příloha č. 1 Informace o činnosti daňové správy České republiky za rok 2011	41
Příloha č. 2 Informace o činnosti Celní správy České republiky za rok 2011	126

1. Úvod

Ministerstvo financí předkládá Vládě České republiky a veřejnosti souhrnnou zprávu o činnosti daňové správy a celní správy České republiky za rok 2011.

Rok 2011 byl poznamenán mnoha nepříznivými vlivy s dopady na hospodářskou stabilitu, potřebou řešení finanční a následně i dluhové krize. Vláda přijala řadu protikrizových opatření ve snaze snížit deficit veřejných financí. Dopady krize měly významný vliv na správu daní a cel. Výkonnost ekonomiky se s určitým zpožděním odrazila v daňových výnosech v roce 2011.

Ministerstvo financí pokračovalo v realizaci „Koncepce vytvoření jednoho inkasního místa pro příjmy veřejných rozpočtů“ (JIM) zpracováním projektu proveditelnosti a dalšími praktickými realizačními kroky. Přípravné práce směřují k vytvoření jednoho výběrního místa pro daně, cla a veřejnoprávní pojistné. Z tohoto důvodu byla důležitá spolupráce s dalšími rezorty. Realizace projektu JIM je časově a věcně limitována, jednak řadou zásadních legislativních změn, například v důsledku přijetí nového Občanského zákoníku, zavedením nového Daňového řádu a jednak následnými organizačními a kompetenčními změnami v daňové a celní správě, a to za podmínek minimalizace nákladů a zajištění výkonnosti. Souběžně probíhají procesy modernizace daňové a celní správy a rozšiřování mezinárodní spolupráce.

Dnem 1. ledna 2011 byla zákonem č. 199/2010 Sb., kterým se mění mj. zákon o územních finančních orgánech, vytvořena samostatná daňová správa podřízená Ministerstvu financí v čele s Generálním finančním ředitelstvím (dále „GFŘ“). Generální finanční ředitelství se stalo účetní jednotkou. Finanční ředitelství a finanční úřady mají postavení vnitřních organizačních jednotek GFŘ. Po přípravě v roce 2010 byl po stránce organizační, věcné a personální rozhodující rok 2011 pro úspěšné zavedení nejpodstatnější změny struktury daňové správy od roku 1993. Procesy strukturálních změn probíhaly za mimořádně obtížných podmínek, v době celostátních úsporných opatření ve veřejné správě. V roce 2011 probíhaly práce na zřízení samotné jednotky Specializovaného finančního úřadu k 1. 1. 2012.

Struktura daňové správy byla v roce 2011 tvořena soustavou orgánů skládajících se z Ministerstva financí, GFŘ, finančních ředitelství a finančních úřadů. GFŘ, finanční ředitelství a finanční úřady tvoří územní finanční orgány. Ministerstvo financí je správním úřadem a ústředním orgánem státní správy pro daně, poplatky a clo.

Finanční úřady v roce 2011 vykonávaly správu všech daní, kromě spotřebních a současně mají působnost prvoinstančního orgánu. GFŘ řídí 8 finančních ředitelství. Struktura finančních ředitelství je odvozena od spravovaných druhů daní a dalších nedaňových agend, naopak struktura finančních úřadů vychází z jednotlivých fází daňového řízení.

Souběžně s organizačními změnami probíhalo uvedení do praxe nového procesního zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, který nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2011 (dále „daňový řád“). To znamenalo nejen změnu řady vnitřních postupů, odborného proškolení

zaměstnanců, ale též zásadní aktualizaci systému Automatizovaného daňového informačního systému (ADIS). Významnou roli v procesu změn měla informační kampaň a spolupráce s veřejností, včetně masivního využití intranetových stránek pro sjednocení metodických postupů správců daní.

Průměrný přepočtený počet zaměstnanců k 31. 12. 2011 činil 14 640 zaměstnanců a přes nové úkoly daňové správy se oproti roku 2010 snížil o 81.

Průměrný měsíční plat zaměstnance daňové správy byl v roce 2011 24 601 Kč a proti roku 2010 se snížil o 1 193 Kč.

Celkové výdaje GFŘ v roce 2011 činily 7 972 021 tis. Kč. V roce 2011 byly výdaje oproti roku 2010 vyšší o 547 878 tis. Kč (tj. o 7,4 %), běžné výdaje byly nižší o 38 555 tis. Kč (tj. o 0,5 %), kapitálové výdaje byly naopak ve srovnání s rokem 2010 vyšší o 586 433 tis. Kč (tj. o 292,7 %). Meziroční srovnání čerpání rozpočtu výdajů je významně poznamenáno přesunem části výdajů Ministerstva financí do nově vzniklé účetní jednotky GFŘ.

Generální ředitelství cel (dále „GRČ“) je organizační složkou státu a účetní jednotkou. Celní správa je bezpečnostním sborem. Orgány celní správy mají v zákonem stanovených případech postavení policejního orgánu. Působnost celní správy je vymezena zejména zákonem o celní správě č. 185/2004Sb., ve znění pozdějších předpisů, celním kodexem Společenství (NR a EP 2913/92), celním zákonem č. 13/1993Sb., a ve znění pozdějších předpisů a zákonem č. 353/2003Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů. Její kompetence jsou dále součástí dalších více než 100 právních předpisů.

Činnost celní správy zapadá do systému celního dohledu nad zbožím v rámci jednotného celního území Evropské unie a při realizaci tohoto dohledu postupuje podle jednotných celních předpisů Společenství. Celní správa je výhradním správcem spotřebních daní, jehož povinností je dozor nad dodržováním předpisů o nakládání s vybranými výrobky při jejich výrobě, skladování a dopravě. Celní správa vybírá a vymáhá peněžité plnění uložená jinými orgány. Od 1. 1. 2008 je celní správa správcem daně z pevných paliv, daně ze zemního plynu a daně z elektřiny.

Hlavní úkoly Celní správy České republiky v roce 2011 souvisely s postupnou realizací úkolů projektu Jednoho inkasního místa a projektu modernizace. Byly zahájeny práce na projektu Reformy kontrolních a dohledových procesů (RKDP) v resortu Ministerstva financí, od kterých se očekává transformace celní správy do podoby moderní kontrolní a dohledové instituce. Byl schválen legislativní návrh přechodu celní správy na dvoustupňový model řízení celních orgánů, který bude s účinností od 1. 1. 2013 tvořen jedním ústředním orgánem podřízeným Ministerstvu financí, čtrnácti celními úřady v sídlech krajů a jedním celním úřadem pro hraniční problematiku Praha – Ruzyně. Pokračovala realizace projektu Výzvy č. 59 z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ) „Komplexní zavedení procesního řízení a procesní optimalizace v Celní správě ČR“ zaměřeného na implementaci strategického a procesního řízení, metod měření výkonnosti, optimalizace lidských zdrojů, zavedení systému řízení nákladů a zavedení manažerského rozvoje vyššího managementu a vybraných zaměstnanců celní správy.

Průměrný přepočtený počet zaměstnanců k 31. 12. 2011 činil 5 614 zaměstnanců, což je snížení o 277 oproti stavu roku 2010. Průměrný měsíční plat občanského zaměstnance 24 136 Kč v roce 2011 se oproti roku 2010 snížil o 416 Kč, průměrný měsíční plat celníka v roce 2011 byl 33 937 Kč, což je snížení o 922 Kč oproti roku 2010.

Celkové výdaje GŘC v roce 2011 činily 4 032 mil. Kč (o 7,1 % nižší oproti roku 2010) z toho běžné výdaje celkem se snížily na 3 0905 mil. Kč (snížení o 6,6 % oproti předchozímu roku) a kapitálové výdaje celkem v roce 2011 byly 127 mil. Kč, což je snížení o 18,6 % ve srovnání s rokem 2010.

2. Výnos daní a cel

Tabulka č. 1: Výnos daní a cel

v mld. Kč

		2007	2008	2009	2010	2011
Daň z přidané hodnoty	daňová správa	235,8	254,9	253,5	269,6	275,2
	celní správa	0,5	0,3	0,1	0,0	0,2
	celkem	236,4	255,2	253,6	269,5	275,4
Daně spotřební a energetické	daňová správa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	celní správa	138,9	133,0	131,0	138,3	140,6
	celkem	138,9	133,0	131,1	138,3	140,6
Clo	celní správa	7,4	7,9	6,3	7,1	7,7
Daň z příjmů právnických osob	daňová správa	169,2	189,1	125,7	129,7	124,0
v tom: podávajících daňová tvrzení		155,7	173,6	110,5	114,7	109,3
zvláštní sazba		7,1	8,9	9,1	9,1	8,8
za obce a kraje		6,4	6,6	6,1	5,8	5,9
Daň z příjmů fyzických osob	daňová správa	152,0	143,3	126,7	130,0	133,4
v tom: podávajících daňová tvrzení		17,0	17,7	5,6	8,0	2,9
ze závislé činnosti		126,4	115,2	111,0	111,8	119,4
zvláštní sazba		8,6	10,4	10,1	10,2	11,1
Daň dědická	daňová správa	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Daň darovací	daňová správa	0,7	0,3	0,2	0,1	4,3
Daň z převodu nemovitostí	daňová správa	9,8	10,0	7,8	7,5	7,4
Daň z nemovitostí	daňová správa	5,1	5,2	6,4	8,7	8,6
Daň silniční	daňová správa	5,9	6,0	4,8	5,1	5,2
Odvod za elektřinu ze slunečního záření	daňová správa	0	0	0	0	5,9
Ostatní příjmy, odvody a daně	daňová správa	4,3	4,3	3,8	3,5	3,1
	celní správa	3,7	3,2	3,3	3,1	3,2
	celkem	7,9	7,5	7,1	6,6	6,3
z toho: dělená správa	celní správa	3,6	3,2	3,3	2,8	3,1
CELKEM		733,5	757,6	669,7	702,7	718,9
v tom: daňová správa		583,0	613,2	528,9	554,3	567,1
celní správa		150,5	144,4	140,8	148,4	151,7
Meziroční rozdíl inkasa všech daní a cel		84,1	24,1	-87,9	33,0	16,2
Meziroční indexy inkasa všech daní a cel %		112,95	103,29	88,40	104,93	102,30

a) Daň z přidané hodnoty - DPH

V roce 2011 byl výnos této daně 275,4 mld. Kč (z toho celní úřady 0,2 mld. Kč), což znamená meziroční zvýšení o 5,8 mld. Kč, tj. o 2,2 %. Inkaso DPH dosáhlo cca 98,4 %, tj. o 4,5 mld. Kč méně než byla očekávaná částka, ze které se vycházelo při přípravě návrhu státního rozpočtu (po změnách). Důvodem jsou mimo jiné nižší výdaje na spotřebu domácností a vládních institucí. Důležitou změnou bylo zavedení režimu přenesení daňové povinnosti pro dodání zlata, dodání vybraného zboží uvedeného v příloze č. 5 zákona o DPH a převod povolenek na emise skleníkových plynů. V tomto režimu má povinnost přiznat a zaplatit daň plátce, pro kterého bylo uvedené zdanitelné plnění v tuzemsku uskutečněno. Současně bylo zavedeno ručení za daň a možnost provedení opravy výše daně u pohledávek za dlužníky v insolventci.

b) Daně spotřební a energetické

Spotřební daně zahrnují daň z minerálních olejů, daň z tabákových výrobků, daň z lihu, daň z piva a daň z vína a meziproductů. Zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, byly od 1. 1. 2008 nově zavedeny tzv. energetické daně, tj. daň ze zemního plynu a některých dalších plynů, daň z elektřiny a daň z pevných paliv. Novelou zákona č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie, byl s účinností od 1. 1. 2011 zaveden odvod za elektřinu ze slunečního záření. Údaje za tento odvod se proto uvádí pouze v tabulkách č. 2, 5 a 7.

Tabulka č. 2: Výnos daní spotřebních a energetických

v mld. Kč

		2007	2008	2009	2010	2011
Daně spotřební a energetické	daňová správa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	celní správa	138,9	133,0	131,0	138,3	140,6
	celkem	138,9	133,0	131,1	138,3	140,7
v tom: minerální oleje		80,8	82,1	79,5	81,4	80,9
tabák		47,0	37,5	37,7	42,5	45,0
líh		7,1	7,1	7,0	6,5	6,8
pivo		3,7	3,6	3,4	4,3	4,5
víno		0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
elektřina		0,0	1,0	1,4	1,4	1,4
zemní plyn		0,0	1,0	1,3	1,3	1,3
pevná paliva		0,0	0,4	0,5	0,5	0,5

Celkové inkaso spotřebních daní, včetně energetických daní a odvodu z elektřiny ze slunečního záření, v roce 2011 dosáhlo 146,7 mld. Kč. V porovnání s rokem 2010 vzrostlo inkaso spotřebních daní, včetně odvodu z elektřiny ze slunečního záření, o 8,3 mld. Kč, tj. o 6,0 %. Nárůst byl dán především zavedením odvodu z elektřiny ze slunečního záření od 1. 1. 2011. Inkaso bez výše uvedeného odvodu oproti roku 2010 se zvýšilo o 2,4 mld. Kč, tj. o 1,7 %. Nejvyšší podíl na inkasu spotřebních daní v roce 2011 činil výnos daně

z minerálních olejů, a to 80,9 mld. Kč. Rozpočtované částky daně z minerálních olejů nebylo dosaženo o 2,2 mld. Kč, tzn. plnění na 97,4 %, což znamená oproti roku 2010 pokles o 0,5 mld. Kč, tj. o 0,6 %.

Inkaso spotřební daně z tabáku a tabákových výrobků dosáhlo v roce 2011 45,0 mld. Kč, což v porovnání s inkasem daně z tabáku a tabákových výrobků roku 2010 znamená nárůst o 2,5 mld. Kč, tj. o 5,9 %. Na inkaso spotřební daně z tabáku a tabákových výrobků mělo především vliv předzásobením se odběratelů tabákovými nálepkami v reakci na změnu sazeb daně, která vstoupila v platnost 1. 1. 2012.

V roce 2011 činilo inkaso spotřební daně z lihu 6,8 mld. Kč, což je oproti roku 2010 více o 0,2 mld. Kč, tj. o 3,7 %.

V komoditě pivo bylo za rok 2011 inkasováno na spotřební dani 4,5 mld. Kč, což oproti roku 2010 představuje nárůst o 0,2 mld. Kč, tj. o 4,5 %, přesto rozpočtovaná částka, ze které se vycházelo při návrhu státního rozpočtu, nebyla naplněna o 0,2 %. Důvodem meziročního nárůstu inkasa spotřební daně z piva je zejména vyšší spotřeba vícestupňového piva a pokles spotřeby nízkostupňového piva.

Spotřební daň z vína a meziproductů v roce 2011 činila 0,31 mld. Kč, což odpovídá nižšímu inkasu daně oproti předchozímu roku o 0,01 mld. Kč, tj. o 2,2 %.

Energetické daně, to znamená daně ze zemního plynu a některých dalších plynů, daně z pevných paliv a daně z elektřiny, dosáhly v roce 2011 výši inkasa 3,19 mld. Kč, tj. plnění 96,6 %. Oproti roku 2010 tak inkaso z energetických daní pokleslo o 0,06 mld. Kč, tj. o 2 %.

c) Clo

Celkové inkaso cla za období roku 2011 bylo 7,7 mld. Kč. Rozpočtované očekávání, ze kterého se vycházelo při přípravě návrhu státního rozpočtu, tak bylo naplněno na 121,9 %. Vyšší meziroční výnos o cca 0,6 mld. Kč, tj. o 8,6 % byl způsoben vyšším objemem dovozu komodit z třetích zemí.

d) Daň z příjmů právnických osob - DPPO

Celkový výnos daně z příjmů právnických osob vybraný finančními úřady v České republice v roce 2011 činil 124,0 mld. Kč, což odpovídá 97,9 % plnění schváleného rozpočtu na rok 2011. Pokles výnosu DPPO byl ovlivněn zejména souběhem poklesu zisků firem v důsledku dopadů celosvětové hospodářské krize na českou ekonomiku, snížením sazby o 1 procentní bod a odečtem daňových ztrát z předchozích let.

Výnos daně z příjmů právnických osob na základě přiznání se oproti roku 2010 snížil o 5,43 mld. Kč, tj. o 4,7 % a výnos z daně z příjmů vybírané srážkou podle zvláštní sazby se oproti stejnému období snížil o 0,32 mld., tj. o 3,4 %.

Do inkasa daně se v roce 2011 negativně promítla protikrizová opatření schválená zákonem č. 216/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, a který s účinností od 20. 7. 2009 umožnil mimo jiné mimořádné daňové odpisy pro dlouhodobý hmotný majetek zařazený v 1. a 2. odpisové skupině a zkrátil dobu nájmu, u smluv o finančním leasingu atd.

e) Daň z příjmů fyzických osob - DPFO

Celkový výnos DPFO za rok 2011 dosáhl hodnoty 133,4 mld. Kč, což je oproti očekávané skutečnosti, ze které se vycházelo při návrhu státního rozpočtu, méně o 17,6 mld. Kč, tj. plnění na 88,3 %. Oproti roku 2010 je však výnos DPFO vyšší o 2,6 %.

Inkaso daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků dosáhlo v rozpočtovém období roku 2011 výše 119,4 mld. Kč, tj. 98,6 % rozpočtového očekávání. Důvod nenaplnění rozpočtovaného očekávání je zejména v nižším objemu vyplacených mezd a také ve zvýšení objemu vyplacených daňových bonusů na vyživované děti.

Inkaso daně z příjmů fyzických osob z příznání dosáhlo v období roku 2011 výše 2,9 mld. Kč. Rozpočtované očekávání bylo naplněno na 27,7 %. Významný vliv na celkové inkaso má možnost uplatnění vysokých paušálních výdajů osob samostatně výdělečně činných, jednotná sazba daně a výše vyplacených daňových bonusů na vyživované dítě. Inkaso daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou dle zvláštní sazby dosáhlo v období roku 2011 výše 11,1 mld. Kč. Rozpočtované očekávání, ze kterého se vycházelo při přípravě státního rozpočtu, bylo naplněno na 57,3 %. Nenaplnění rozpočtovaného očekávání je způsobeno zejména zrušením zdanění státních příspěvků na stavební spoření ve výši 50 %, se kterým bylo v rozpočtu počítáno.

f) Daň dědická, daň darovací a daň z převodu nemovitostí

Inkaso daně dědické, daně darovací a daně z převodu nemovitostí za rok 2011 činilo 11,7 mld. Kč, tj. 90,1 % rozpočtované částky, ze které se vycházelo při návrhu státního rozpočtu (po změnách). Oproti roku 2010 bylo inkaso u majetkových daní v roce 2011 vyšší o 4,0 mld. Kč, z toho na dani dědické bylo vybráno o 9 mil. Kč méně, inkaso daně darovací bylo o 4,141 mld. Kč vyšší a inkaso daně z převodu nemovitostí bylo nižší o 91 mil. Kč.

Příjmy daně dědické byly rozpočtovány ve výši 0,1 mld. Kč, skutečně dosažené inkaso činilo 0,078 mil. Kč, tj. plnění na 78 %.

Inkaso daně darovací v roce 2011 činilo 4,279 mld. Kč. V absolutním vyjádření bylo inkaso oproti roku 2010 vyšší o 4,041 mld. Kč. Důvodem navýšení inkasa bylo zavedení daně darovací z bezúplatného nabytí povolenek na emise skleníkových plynů pro výrobu elektřiny.

Skutečný příjem daně z převodu nemovitostí do státního rozpočtu za hodnocené období činil 7,362 mld. Kč, tj. 92,6 % rozpočtované částky, což je ve srovnání s rokem 2010 o 91 mil. Kč méně. Výše inkasa této daně je důsledkem aktuální hospodářské situace na trhu s nemovitostmi, tj. snížení počtu úplatných převodů nemovitostí a snížení cen na trhu s nemovitostmi.

g) Daň z nemovitostí

Inkaso za daň z nemovitostí v roce 2011 činilo cca 8,6 mld. Kč, což bylo cca 88,3 % rozpočtované částky, ze které se vycházelo při návrhu státního rozpočtu. Meziročně se inkaso snížilo o 0,2 mld. Kč, což je snížení o 2,1 %.

h) Daň silniční

Inkaso daně silniční v roce 2011 činilo cca 5,2 mld. Kč, což bylo cca 92,6 % rozpočtované částky, ze které se vycházelo při návrhu státního rozpočtu. Meziročně se inkaso zvýšilo o 0,1 mld. Kč, což je zvýšení o 1,7 %.

i) Inkaso odvodu z elektřiny ze slunečního záření

Inkaso odvodu z elektřiny ze slunečního záření dosáhlo 5,9 mld. Kč, což je překročení rozpočtované částky o 1,7 mld. Kč, tj. o 41,4 %.

j) Dálniční poplatek

Inkaso za dálniční poplatky v roce 2011 činilo cca 3,2 mld. Kč, což bylo cca 109,1 % rozpočtované částky, ze které se vycházelo při návrhu státního rozpočtu. Meziročně se inkaso zvýšilo o 0,1 mld. Kč, což je zvýšení o 2,2 %.

3. Vybrané indikátory daňové a celní správy

Vybrané indikátory daňové a celní správy tvoří součást dlouhodobého srovnávacího systému. Ukazují kvalitativní pohledy na výkon správy daní a cel. Vývoj v časové řadě je poznamenáván nejen výkyvy výkonnosti ekonomiky, ale též vnitřními proměnami daňové a celní správy, zejména změnami legislativy a změnami organizace. Jednotlivé údaje, včetně popisu souvislostí, jsou popsány v jednotlivých kapitolách této zprávy a v přílohách.

Tabulka č. 3: Vybrané indikátory činnosti daňové správy

	2007	2008	2009	2010	2011
Celkové příjmy vybrané daňovou správou jako podíl na HDP	15,92%	15,94%	14,14%	14,68%	14,89%
Podíl příjmů vybraných daňovou správou na schváleném státním rozpočtu	104,19%	109,61%	94,53%	99,07%	101,36%
Podíl nákladů daňové správy na příjmech vybraných daňovou správou	1,31%	1,29%	1,51%	1,34%	1,41%
Podíl nákladů na správu daní na daňových příjmech daňové správy	0,79%	0,72%	0,88%	0,74%	0,68%
Příjmy daňové správy na počet zaměstnanců daňové správy (příjem na 1 zaměstnance) v mil. Kč	37,053	39,315	34,007	37,260	37,930
Podíl kontrol s doměrkem větším než 10 000 Kč k celkovému počtu kontrol	17,50%	17,60%	18,70%	22,16%	23,76%
Kumulovaná výše nedoplatků ke konci roku jako podíl příjmů vybraných daňovou správou v daném roce	17,59%	16,62%	18,91%	19,47%	21,47%
Podíl elektronicky podaných daňových tvrzení se zaručeným podpisem na celkovém počtu podaných daňových tvrzení ¹⁾	1,46%	1,89%	2,65%	3,83%	4,73%
Podíl nákladů ICT na celkových nákladech daňové správy	4,42%	5,14%	5,06%	3,38%	12,70%

1) jedná se o veškerá daňová tvrzení k DPH, DPPO, DPFO, DSL a DNE podaná v příslušných letech

Tabulka č. 4: Vybrané indikátory činnosti celní správy

		2007	2008	2009	2010	2011
Celkové příjmy vybrané celní správou jako podíl na HDP		4,11%	0,21%	0,20%	0,19%	0,17%
Výše skutečně vybraných daňových příjmů vzhledem k odhadům schváleným ve státním rozpočtu v %	daně spotřební	105,82%	98,66%	91,06%	97,99%	102,96%
	clo	129,83%	101,75%	78,68%	104,02%	121,95%
Podíl nákladů na správu daní a cel na daňových a celních příjmech vybraných celní správou		1,13%	1,14%	1,24%	1,03%	0,93%
Podíl nákladů na správu cel na celních příjmech celní správy		10,52%	9,61%	12,81%	9,74%	8,32%
Podíl nákladů na správu daní na daňových příjmech celní správy		0,74%	0,62%	0,69%	0,63%	0,55%
Příjmy celní správy na počet zaměstnanců příjem na 1 zaměstnance v mil. Kč		22,22	22,48	22,06	24,41	26,10
Podíl daňových kontrol s doměrkem větším než 10 000 Kč k celkovému počtu kontrol		15,9%	18,4%	16,5%	15,8%	15,5%
Kumulovaná výše daňových nedoplatků ke konci roku jako podíl příjmů vybíraných celní správou v daném roce	z dovozu	3,4%	3,7%	3,8%	3,2%	3,1%
	vnitrostátní	1,80%	2,00%	2,30%	2,80%	2,70%
Podíl elektronicky podaných daňových tvrzení se zaručeným podpisem na celkovém počtu podaných daňových tvrzení		0,00%	0,20%	0,80%	1,50%	2,70%
Podíl elektronicky podaných celních prohlášení na celkovém počtu podaných celních prohlášení		76,10%	78,00%	87,40%	91,10%	95,20%
Podíl nákladů ICT na celkových nákladech celní správy		8,26%	8,43%	8,51%	6,58%	6,27%

4. Daňové subjekty

Tabulka č. 5: Počet účtů podle jednotlivých daní

		2007	2008	2009	2010	2011
Daň z přidané hodnoty	daňová správa	671 709	699 038	725 593	741 911	757 549
Daně spotřební a energetické	celní správa	20 792	23 454	25 422	27 667	30 011
v tom: minerální oleje		14 889	15 748	16 615	17 511	18 403
tabák		644	797	1 111	1 590	2 015
líh		2 815	3 225	3 611	4 097	4 719
pivo		255	308	363	431	498
víno		2 189	2 386	2 612	2 806	3 050
elektrina		0	452	496	535	561
zemní plyn		0	434	472	508	548
pevná paliva		0	104	142	189	217
Clo	celní správa	13 765	16 166	13 607	13 777	13 183
Daň z příjmů právnických osob	daňová správa	396 053	422 932	447 800	471 892	495 148
Daň z příjmů fyzických osob	daňová správa	2 655 914	2 711 322	2 880 023	2 937 884	3 003 586
v tom: podávajících daňová tvrzení		2 093 992	2 139 981	2 295 109	2 338 653	2 386 481
ze závislé činnosti		561 922	571 341	584 914	599 231	617 105
Daň z příjmů zvláštní sazba	daňová správa	438 769	449 000	459 811	471 336	482 666
Daň dědická	daňová správa	76 076	65 095	56 369	50 816	48 848
Daň darovací	daňová správa	229 119	180 681	155 383	152 318	136 788
Daň z převodu nemovitostí	daňová správa	615 559	629 212	616 510	626 475	664 417
Daň z nemovitostí	daňová správa	3 924 769	4 061 464	4 276 596	4 407 461	4 554 847
Daň silniční	daňová správa	996 346	1 014 091	1 032 490	1 049 671	1 064 481
Odvod za elektřinu ze slun. záření	daňová správa	0	0	0	0	4
Dělená správa	celní správa	591 727	846 498	1 112 434	1 360 667	1 569 048
CELKEM		10 630 598	11 118 953	11 802 038	12 311 875	12 820 576
v tom: daňová správa		10 004 314	10 232 835	10 650 575	10 909 764	11 208 334
celní správa		626 284	886 118	1 151 463	1 402 111	1 612 242

Jedním z pohledů na výkonnost správy daní a cel je počet spravovaných daňových subjektů. Tento údaj ukazuje kvantitativní hledisko o počtu nositelů daňových povinností.

Nositelé daňových povinností rozdělujeme na poplatníky a plátce. Poplatníkem se rozumí osoba, jejíž příjmy, majetek nebo úkony jsou přímo podrobeny dani (daňové povinnosti). Plátcem je osoba, která pod vlastní majetkovou odpovědností od poplatníků daň vybírá či jim ji sráží, a následně takto sraženou či vybranou daň odvádí správci daně. U nepřímých daní jsou plátce a poplatník odlišnými osobami, u přímých daní jde o tutéž osobu.

Každý, kdo má daňovou povinnost k určité dani se zaregistruje podle místní příslušnosti na finančním či celním úřadu, je zde zaevidován a má přidělen daňový účet k určité dani. Počet účtů podle jednotlivých daní uvádí tabulka č. 5. Tento údaj vyjadřuje reálný počet subjektů spravovaných správcem daně. Strukturu daňových subjektů podle příslušnosti k dani uvádí počet účtů.

Na rozdíl od počtu evidovaných daňových subjektů je aktuálnější údaj o počtu daňových subjektů aktivních, to znamená aktivních vůči daňové správě ve sledovaném období.

Tabulka č. 6: Daňové subjekty

Daňová správa	2007	2008	2009	2010	2011
Počet aktivních daňových subjektů	9 364 316	9 646 384	9 353 050	8 938 745	8 919 70

Daňový subjekt je registrován k příslušné dani podle místní příslušnosti finančního, příp. celního úřadu. Tím dochází k situaci, že správu daní daňového subjektu vykonává více správců daní. Pro mezinárodní srovnávání a od roku 2011 i v České republice je používáno přísnější kvalitativní kritérium, kdy je daňový subjekt chápán jako unikátní bez ohledu na počet daňových registrací a počtu správců daní u kterých je registrován. Pro srovnání uvádíme, že v roce 2011 byl počet unikátních daňových subjektů v evidenci správců daní 7 254 936.

5. Daňové a celní příjmy

Porovnání daňové povinnosti, skutečného inkasa a z různých důvodů nevybraných či neodvedených daní k 31. 12. 2011 uvádí tabulka č. 7. Tabulka nezahrnuje daň z příjmů právnických osob za obce a kraje. Správci daní v roce 2011 vyměřili daňovou povinnost ve výši 714 354 mil. Kč a skutečné inkaso bylo 696 081 mil. Kč. Nejvyšší rozdíl inkasa a daňové povinnosti je u daně z přidané hodnoty 11 744 mil. Kč, což je 64,27 % celkové částky. Dále následují daně spotřební a energetické s rozdílem 2 662 mil. Kč (14,57 %) a daň z příjmů právnických osob ve výši 2 053 mil. Kč (11,24 %).

Tabulka č. 7: Daňové a celní příjmy

31. 12. 2011 v mil. Kč

		Daňová povinnost	Inkaso	Rozdíl
Daň z přidané hodnoty	daňová správa	286 928	275 188	-11 740
	celní správa	210	206	-4
	celkem	287 138	275 394	-11 744
Daně spotřební a energetické	daňová správa	-170	2	172
	celní správa	143 472	140 638	-2 834
	celkem	143 302	140 640	-2 662
v tom: minerální oleje		80 334	80 926	592
tabák		48 268	44 958	-3 310
líh		6 830	6 766	-64
pivo		4 467	4 488	21
víno		314	313	-1
elektřina		1 456	1 387	-69
zemní plyn		1 325	1 323	-2
pevná paliva		477	477	0
Clo, včetně odvodu do EU	celní správa	7 187	7 681	494
Daň z příjmů právnických osob	daňová správa	111 365	109 312	-2 053
Daň z příjmů fyzických osob	daňová správa	121 222	122 312	1 090
v tom: podávajících daňová přiznání		2 920	2 939	19
ze závislé činnosti		118 302	119 373	1 071
Daň z příjmů – zvláštní sazba	daňová správa	20 057	19 848	-209
Daň dědická	daňová správa	76	78	2
Daň darovací	daňová správa	4 269	4 279	10
Daň z převodu nemovitostí	daňová správa	6 900	7 362	462
Daň z nemovitostí	daňová správa	8 676	8 568	-108
Daň silniční	daňová správa	5 299	5 187	-112
Odvod za el. ze slun. záření	daňová správa	5 939	5 939	0
Ostatní daně a poplatky	daňová správa	2 792	3 109	317
	celní správa	3 599	3 223	-376
	celkem	6 391	6 332	-59
z toho: dělená správa	celní správa	3 579	3 144	-435
CELKEM nové daně		727 821	712 932	-14 889
v tom: daňová správa		573 353	561 184	-12 169
celní správa		154 468	151 748	-2 720
CELKEM staré daně		-341	-8	333
CELKEM		721 541	706 985	-14 556

6. Kontrolní činnost

Kontrolní činnost správce daně slouží k ověření správnosti plnění daňových povinností, tvrzení daňového subjektu nebo další okolnosti rozhodné pro správné zjištění a stanovení daně. Pokud má správce daně poznatky nebo pochybnosti o správnosti a pravdivosti daňového tvrzení (daňového přiznání) nebo dalších dokumentů předložených daňovým subjektem, vyzve daňový subjekt k odstranění těchto pochybností.

a) Postup k odstranění pochybností

Tabulka č. 8: Postup k odstranění pochybností

k 31. 12. 2011

		Počet řízení		Změna v důsledku postupu k odstranění pochybností v mil. Kč		
		ukončených	ukončených s rozdílem	daňové povinnosti	nadměrného odpočtu	ztráty
Daň z přidané hodnoty	daňová správa	14 864	6 779	6 968	-2 142	0
Daně spotřební a energetické	celní správa	14 243	511	162		
Daň z příjmů právnických osob	daňová správa	1 031	353	333		-232
Daň z příjmů fyzických osob	daňová správa	4 400	1 213	17		-29
Celkem	daňová správa	20 295	8 345	7 318	-2 142	-261
	celní správa	14 243	511	162	0	0
	celkem	34 538	8 856	7 480	-2 142	-261

Mezi hlavní důvody zahájení řízení k odstranění pochybností správcem daně patří neúplné či chybně vykázané údaje na daňovém tvrzení (vyplněné údaje nekorespondují s přílohami, chybně je vykázaný základ daně, sazba daně, ztráta z minulých let, výše či druh osvobození, nárok na odpočet daně atd.).

Oproti roku 2010 se snížil celkový počet řízení k odstranění pochybností vedených finančními úřady o 29,2 %, u daně z přidané hodnoty o 27,3 %, u daně z příjmů právnických osob 51,2 %, u daně z příjmů fyzických osob o 28,3 %. Současně však došlo ke snížení počtu zjištění o 22,1 %. Pozitivní je, že činností správců daní oproti roku 2010 byla doměřená daň finančními úřady vyšší o 1 581 mil. Kč (27,6 %). V důsledku řízení k odstranění pochybností došlo oproti předchozímu roku o snížení vykazované ztráty o 151 mil. Kč. Finanční úřady tímto řízením zjistily neoprávněné čerpání nadměrného odpočtu u daně z přidané hodnoty ve výši 2 142 mil. Kč, což odpovídá stavu roku 2010 (změna o 0,8 %). Příznivě lze hodnotit efektivnost těchto řízení, neboť počet řízení s nálezem na celkovém počtu řízení v roce 2011 byl 41,1 %, zatímco v roce 2010 pouze 37,3 %.

Počet řízení k odstranění pochybností s nálezem vedených celními úřady při správě spotřebních a energetických daní vzhledem k celkovému počtu vedených řízení byl 3,59 %.

b) Daňová kontrola

Daňová kontrola se zabývá kontrolou plnění daňových povinností daňových subjektů nebo jiných okolností rozhodných pro správné zjištění a stanovení daňové povinnosti. Daňová kontrola se provádí u daňového subjektu nebo na místě, které je pro účel kontroly nejvhodnější. Za jednu kontrolu se považuje kontrola jedné daně u jednoho subjektu za jeden rok.

Počet ukončených kontrol provedených daňovou správou v roce 2011 byl oproti roku 2010 v absolutním vyjádření nižší o 22 348 (o 68,0 %) a doměřeno bylo o 1 585 mil. Kč (19,2 %) méně. V roce 2010 byla v důsledku provedených daňových kontrol neuznána ztráta ve výši 2,1 mld. Kč, v roce 2011 to bylo 2,9 mld. Kč. Snížení počtu kontrol bylo ovlivněno vyšší náročností prováděných kontrol, snahou kontrolovaných subjektů navrhovat účelové důkazní prostředky, které je časově náročné realizovat (mimo jiné snaha o obstrukce), ale též jako důsledek zavádění nových postupů, včetně školení a aplikace nových programů Automatizovaného daňového informačního systému podle daňového řádu platného od 1. 1. 2011.

Velmi náročné na pracovní kapacity jsou kontroly zaměřené na řetězce podnikající s cílem získat neoprávněný nadměrný odpočet daně z přidané hodnoty, ale také na subjekty přelévající finanční prostředky do zahraničí, zejména do daňových rájů. Zvyšuje se, též počet složitých kontrol zaměřených na kontrolu převodních cen a kontrol ekonomicky a personálně propojených subjektů.

Celní úřady v roce 2011 ukončily 334 kontrol spotřebních a energetických daní, což je snížení oproti roku 2010 o 26 kontrol (7,3 %). Současně však bylo o 51 nálezů kontrol více (161,4 %) s dopadem na zvýšení daňové povinnosti o 217,18 mil. Kč, což je oproti roku 2010 více o 127,98 mil. Kč. V roce 2011 bylo u celních prohlášení ukončeno 609 následných kontrol, což je o 89 méně (16,8 %). S rozdílem jich bylo dokončeno 356, což je oproti roku 2010 o 11,3 % méně. Doměřeno bylo 62,2 mil. Kč.

Tabulka č. 9: Daňová kontrola

		Počet kontrol		Změna v důsledku kontroly v mil. Kč	
		ukončeno	ukončeno s rozdílem v mil. Kč	daňové povinnosti	snížení ztráty
Daň z přidané hodnoty	daňová správa	13 710	3 879,3	3 879,3	
Daně spotřební a energetické	celní správa	334	134	217,18	
v tom: minerální oleje		219	73	13,44	
tabák		5	4	130,87	
líh		56	24	24,05	
pivo		19	6	41,72	
víno		16	8	0,01	
elektrina		16	7	0,08	
zemní plyn		21	5	6,47	
pevná paliva		8	7	0,54	
Clo (následná kontrola)	celní správa	609	356	62,20	
Daň z příjmů právnických osob	daňová správa	7 809	2 200,4	2 200,4	-2 418,9
Daň z příjmů fyz. osob	daňová správa	15 778	571,5	0,0	-474,7
v tom: podávajících daňová tvrzení		10 095	443,5	443,5	
ze závislé činnosti		5 683	128,0	128,0	
Daň z příjmů – zvláštní sazba	daňová správa	1 966	9,7	9,7	
Daň dědická, daň darovací a daň z převodu nemovitostí	daňová správa	66	0,0	0,0	
Daň z nemovitostí	daňová správa	4 022	7,5	7,5	
Daň silniční	daňová správa	4 121	17,5	17,5	
CELKEM		48 415	7 175,9	6 965,3	-2 893,6
v tom: daňová správa		47 472	6 685,9	6 685,9	-2 893,6
celní správa		943	490,0	279,4	0,0

c) Ostatní kontrolní činnosti

Daňová správa a celní správa vykonávají řadu dalších zákonných povinností oblasti kontroly. Daňová správa mimo jiné provádí cenovou kontrolu, finanční kontrolu, kontrolu realizace převodů oprávněným příjemcům a státní dozor nad sázkovými hrami a loteriemi.

Činnost celní správy je v oblasti ostatní kontrolní činnosti mnohem rozsáhlejší. To je i důvodem, proč byly v roce 2011 zahájeny práce na projektu Reformy kontrolních a dohledových procesů (RKDP) v resortu ministerstva financí od kterých se očekává transformace celní správy do podoby kontrolní a dohledové instituce.

Tabulka č. 10: Ostatní kontrolní činnosti

Druh kontroly	Kontroly		
	celkem	ukončeno s rozdílem	
		počet	%
Celní správa			
Speciální kontrola			
v tom: Kontrola zaměstnávání cizinců	1 770	705	39,83
Následná kontrola Intrastatu	842	601	71,38
Obecná bezpečnost výrobků a potravin	1 022	919	89,92
Kontrola přeprav a prodeje vybr. výrobků	172 783	1 382	0,80
Systém elektronického mýtného a časového zpoplatnění	66 813	66 813	100,00
Státní odborný dozor v silniční dopravě a ADR	20 434	1 427	6,98
Pěstování máku setého a konopí	78	78	100,00
Kontrola přeshraničních přeprav odpadů	1 105	3	0,27
Kontrola v oblasti trhu a spotřebitele	41 303	561	1,36
CELKEM	306 150	72 489	23,68%
Daňová správa			
Cenová kontrola	371	139	37,47
Finanční kontrola	183	85	46,45
Správa odvodů za porušení rozpočtové kázně	9 503	2 200	23,15
Státní dozor nad sázkovými hrami a loteriemi	34 024	535	1,57
CELKEM	44 081	2 959	6,71

Cenová kontrola

Cenovou kontrolu v roce 2011 provádělo 55 pracovníků finančních ředitelství, kteří se zaměřili na ověření dodržování způsobů regulace cen stanovených zákonem o cenách a dále na posouzení, zda u neregulovaných cen nedošlo ke zneužití hospodářského postavení. Kromě toho bylo kontrolováno také označování zboží cenou podle zákona o cenách a vedení cenové evidence. Dále byly kontroly zaměřeny na ceny, u nichž se uplatňují věcně usměrňované ceny, jako např. ceny vody pitné, vody předané a odvedené kanalizací, ceny

veřejné vnitrostátní pravidelné autobusové dopravy, ceny sběru, přepravy, třídění a odstraňování komunálního odpadu, ceny povinných technických prohlídek silničních vozidel a výkonů stanic měření emisí, ceny služeb krematorií, atd.

Pracovníci oddělení cenové kontroly finančních ředitelství uzavřeli v roce 2011 celkem 371 kontrolních akcí. Ve správním řízení bylo vydáno 146 rozhodnutí o uložení pokut za porušení cenových předpisů v celkové výši 10,175 mil. Kč. Celková výše pravomocně uložených pokut činí 4,788 mil. Kč. Za období roku 2011 bylo řešeno 89 stížností, z toho 52 stížnosti bylo oprávněných.

Výsledky kontrolní činnosti ukázaly na nedostatečné respektování cenových předpisů ze strany 37,47 % kontrolovaných subjektů.

Finanční kontrola

Pracovníci finanční kontroly na finančních ředitelstvích vykonávali kontroly podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a zákona a hospodaření s majetkem státu a plnění povinností vyplývajících ze zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

Prověřována byla mimo jiné oprávněnost použití peněžních prostředků státního rozpočtu a dodržování účelovosti a podmínek stanovených pro poskytování peněžních prostředků ze státního rozpočtu na financování programů ve smyslu zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve znění pozdějších předpisů, a kontrolována byla správnost čerpání vybraných účelových dotací poskytnutých ze státního rozpočtu a spolufinancovaných z prostředků Evropské unie.

V roce 2011 bylo uskutečněno 183 finančních kontrol (v roce 2010 jich bylo 199), při kterých bylo prokázáno neoprávněné použití nebo zadržování peněžních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu nebo jiných peněžních prostředků státu ve výši 282 mil. Kč (v roce 2010 to bylo 365 mil. Kč). Dále byly odhaleny případy neoprávněného snížení základu daně z příjmů u právnických osob, nesprávného postupu u daně z přidané hodnoty. Daňové nedostatky byly vyčísleny ve výši cca 31 mil. Kč (v roce 2010 byly 1,7 mil. Kč).

Finanční kontroly zjistily nerespektování zásad hospodárného vynakládání peněžních prostředků státního rozpočtu a nedodržování závazných podmínek stanovených pro čerpání dotací; nedostatky byly zjišťovány i v oblasti vedení účetnictví či při hospodaření se státním majetkem. Nedostatky přetrvávají i v oblasti zadávání veřejných zakázek a v plnění stanovených podmínek pro poskytování investičních pobídek.

Bylo provedeno přezkoumání hospodaření u 13 krajů a 7 Regionálních rad regionu soudržnosti. V roce 2011 byla v rámci přezkoumávání hospodaření krajských úřadů rozšířena kontrolní činnost v oblasti příspěvkových organizací zřizovaných krajskými úřady. Jednalo se zejména o oblast sociálních služeb a příspěvkové organizace zajišťující správu a údržbu silnic. Celkem bylo v roce 2011 v této oblasti 16 kontrolních akcí. Dále bylo provedeno 69 dozorů státu nad výkonem hospodaření obcí, dobrovolných svazků obcí a městských částí Hlavního města Prahy. Závažným zjištěním je, že 46,45 % kontrolních akcí finanční kontroly bylo ukončeno s nálezem.

Správa odvodů za porušení rozpočtové kázně

Výkon správy odvodů za porušení rozpočtové kázně zajišťují územní finanční orgány a postihuje široké spektrum dotací poskytovaných do všech oblastí hospodářské činnosti všech právních forem příjemců dotací a zasahuje též i do oblasti prostředků, se kterými nakládají organizační složky státu a jejich příspěvkové organizace. V roce 2011 bylo v centrální evidenci dotací zaevidováno celkem 98 323 dotovaných projektů či akcí v celkovém objemu 148 mld. Kč.

Důležitou činností finančních úřadů v rámci výkonu správy odvodů za porušení rozpočtové kázně je daňová kontrola, která je podkladem pro vyměření odvodů a penále za porušení rozpočtové kázně, ale plní i nezanedbatelnou funkci preventivní. V roce 2011 bylo:

- provedeno celkem 9 503 kontrol a místních šetření (o 25,8 % méně než v roce 2010),
- zkontrolováno celkem 17 933 dotovaných akcí a projektů (o 24,9 % méně než v roce 2010),
- zkontrolováno celkem 55 179,555 mil. Kč (o 48,3 % více než v roce 2010).

Na kontrolní činnost navazuje vyměřování odvodů a penále za porušení rozpočtové kázně v případech prokázaného porušení rozpočtové kázně. Na základě provedených kontrol bylo:

- vyměřeno 5 027,421 mil. Kč na odvodech za porušení rozpočtové kázně (nárůst oproti roku 2010 o 64,3 %),
- vyměřeno 2 741,572 mil. Kč na penále za porušení rozpočtové kázně (nárůst oproti roku 2010 o 62,3 %).

Dozor nad sázkovými hrami a loteriem

V průběhu roku 2011 provedli pracovníci finančních úřadů, kteří vykonávají podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. c) zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, v platném znění (dále jen „loterní zákon“), státní dozor nad sázkovými hrami a loteriem, celkem 34 024 kontrol (oproti roku 2010 méně o 48,4 %) zaměřených na dodržování příslušných norem zajišťujících řádné provozování loterií a sázkových her. Ze strany finančních úřadů bylo uloženo 535 pokut (v roce 2010 pouze 155) v úhrnné výši 10 083 mil. Kč. (v roce 2010 to bylo 2,477 mil. Kč).

Kontrolu zaměstnávání cizinců provádí celní úřady buď samostatně, nebo ve spolupráci s úřady práce a dalšími inspekčními orgány. Nejpočetnější skupiny cizinců porušujících zákon o zaměstnanosti patří stejně jako v uplynulých letech Ukrajinci (762), následování Vietnamci (340), Moldavany (78) a Číňany (20).

Následné kontroly Intrastatu jsou zacíleny na preventivní působení na zpravodajské jednotky při vykazování údajů o obchodu uvnitř Společenství mezi Českou republikou a ostatními členskými státy Evropské unie. Největší objem nevykázaných údajů mají subjekty, které nemají v ČR sídlo ani trvalý pobyt a jsou v České republice pouze registrovány k dani z přidané hodnoty. Z ukončených 601 kontrol byl u 71,4 % zjištěn

nesoulad vykázaných statistických údajů nebo bylo zjištěno, že zpravodajská jednotka tuto povinnost vůbec neplnila.

Obecná bezpečnost výrobků a bezpečnost potravin byla kontrolována celními orgány, které v roce 2011 zaslaly orgánům dozoru 1 022 hlášení. V 919 případech (89,9 %) bylo potvrzeno podezření na existenci vážného nebo bezprostředního ohrožení zdraví a bezpečnosti při používání tohoto výrobku, případně výrobek nebyl řádně označen či neměl potřebnou dokumentaci. Jednalo se o např. výrobky určené pro děti ve věku do tří let, obuv, zapalovače, elektrické spotřebiče, různá léčiva.

Kontroly v oblasti přepravy a prodeje vybraných výrobků podléhajících spotřebním daním prováděly skupiny mobilního dohledu celní správy. Celorepublikové akce byly tematicky zaměřeny na kontrolu prodeje lihovin a tabákových výrobků především v gastronomických zařízeních nižší kategorie, večerek potravin, skladech lihu a lihových výrobků. Z 172 783 kontrol bylo 1 382 nálezů (0,8 %).

Systém elektronického mýtného a časového zpoplatnění byl předmětem kontrolní činnosti v oblasti výkonového zpoplatnění a bylo zjištěno celkem 42 981 případů porušení právních předpisů, což je oproti roku 2010 o 10,14 % případů více. V oblasti časového zpoplatnění bylo zjištěno celkem 23 832 případů. V rámci obou kontrolních kompetencí bylo za rok 2011 uloženo na pokutách celkem 53,2 mil. Kč, což je o 6,7 mil. Kč více než v roce 2010.

Pěstování máku setého a konopí je v kontrolní kompetenci místně příslušného celního úřadu, který kontroluje plnění ohlašovací povinnosti pěstitelů. V průběhu roku 2011 bylo provedenými kontrolami odhaleno porušování zákona o návykových látkách v 78 případech, což je méně oproti roku 2010 o 44 případů (36,1 %).

Kontrola přeshraniční přepravy odpadů v roce 2011 zjistila při 1 105 kontrolách tři případy porušení právních předpisů v oblasti přeshraniční přepravy odpadů. Ve všech zjištěných případech se jednalo o nedostatky administrativního charakteru.

Kontrola v oblasti ochrany trhu a spotřebitele směřuje zejména na odhalování padělaného zboží. Tradičně se jedná o padělky oděvů, oděvních doplňků, obuvi a elektroniky. V současné době se k tomu přidávají padělané výrobky, které mohou být škodlivé, případně i životu nebezpečné, jako jsou padělky kosmetiky, hraček, různých specifických součástek v automobilovém průmyslu, ale také např. mobilních telefonů a další elektroniky, alkoholických nápojů či léků. Prioritně byla věnována pozornost stánkovému prodeji v tržnicích a nelegálnímu prodeji a skladování lihu, lihovin a tabákových výrobků. V roce 2011 bylo provedeno 41 303 kontrol, z nichž bylo 561 (1,36 %) s nálezem.

d) Oznámení pro podezření ze spáchání trestního činu

Součástí kontrolní činnosti správců daní je též povinnost podat oznámení orgánům činným v trestním řízení v případě podezření ze spáchání trestného činu kontrolovaného subjektu. Nejčastěji se jedná o trestní oznámení pro podezření ze spáchání trestního činu

neodvedení daně, pojistného na sociální a zdravotní pojištění, podezření na krácení daně, poplatku či obdobné povinné platby ve větším rozsahu. S ohledem na skutečnost, že celní správa je bezpečnostním sborem, vykonává v této oblasti významně více úkonů než je tomu u daňové správy. Porovnatelným údajem může být ukazatel podezření ze spáchání trestného činu.

Tabulka č. 11: Podněty předané finančními úřady orgánům činným v trestním řízení

Ve věci	Počet předaných případů			Částka v mil. Kč		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
trestného činu zkrácení daně	1 267	1 510	1 325	11 658	6 362	6 452
jiného trestného činu	31	108	107	12	27	351
CELKEM	1 298	1 618	1 432	11 670	6 389	6 803

Celní správa má na rozdíl od daňové správy další kompetence vyplývající z její funkce bezpečnostního sboru. Z tohoto důvodu vykonává mnohem širší rozsah úkonů spojených se zjištěním o podezření ze spáchání trestného činu. Pověřené celní orgány pro podezření ze spáchání trestného činu krácení daně, poplatku a podobné povinné platby v roce 2011 založily 52 trestních spisů. Nejvíce zasaženými komoditami byly tabákové a alkoholické výrobky, minerální oleje a tabák. Klesající trend zadokumentované částky má krácení daně. Stoupající tendence počtu případů předaných orgánům oprávněných konat vyšetřování a počet případů vedení zkráceného trestního řízení ukazují na zvýšenou efektivitu činnosti pověřených celních orgánů.

Tabulka č. 12: Výsledky činnosti pověřených celních orgánů v trestním řízení

	2007	2008	2009	2010	2011
Založeno trestních spisů	682	457	566	683	657
Podezření ze spáchání trestného činu	766	527	672	861	765
z toho: trestného činu krácení daně	79	71	65	80	52
v částce v mil. Kč	630	507	299	386	191
Předáno do vyšetřování	207	258	286	301	349
Realizováno ve zkráceném řízení	7	9	46	93	84
Odevzdáno a odloženo	468	231	194	224	205

7. Daňové a celní nedoplatky

Nedoplatek je částka daně, která není uhrazena a uplynul již den její splatnosti. Součástí vykazovaných nedoplatků je rovněž příslušenství daně, ale naopak do nedoplatků není zahrnuta daň posečkaná a daň odepsaná pro nedobytnost.

Tabulka č. 13: Daňové nedoplatky k 31. 12. příslušného roku

v mil. Kč

		2007	2008	2009	2010	2011
Daň z přidané hodnoty	daňová správa	44 056	45 631	48 019	57 337	68 725
	celní správa	1 775	1 735	1 682	1 461	1 402
	celkem	45 831	47 366	49 701	58 798	70 127
Daně spotřební a energetické	daňová správa	2 568	2 067	1 560	1 106	935
	celní správa	5 585	5 651	6 171	6 546	6 458
	celkem	8 153	7 718	7 731	7 652	7 393
v tom: minerální oleje		4 241	4 579	4 976	4 813	5 094
tabák		317	271	307	647	220
líh		735	777	870	1 073	1 132
pivo		290	6	8	4	2
víno		2	4	4	4	4
elektrina			2	4	4	3
zemní plyn			10	2	1	1
pevná paliva			3	1	2	2
Clo	celní správa	491	516	504	591,1	573
Daň z příjmů právnických osob	daňová správa	18 742	17 672	16 668	17 505	19 109
Daň z příjmů fyzických osob	daňová správa	19 457	19 423	18 439	18 417	18 258
v tom: podávajících daňová tvrzení		14 886	15 085	14 340	14 364	14 284
ze závislé činnosti		4 571	4 338	4 099	4 053	3 974
Daň z příjmů - zvláštní sazba	daňová správa	318	306	304	311	358
Daň dědická	daňová správa	9	11	10	10	10
Daň darovací	daňová správa	240	181	171	172	159
Daň z převodu nemovitostí	daňová správa	3 991	3 846	3 503	3 270	3 209
Daň z nemovitostí	daňová správa	1 015	938	902	901	954
Daň silniční	daňová správa	1 106	1 129	1 249	1 346	1 521
Ostatní daně a poplatky	daňová správa	5 990	6 647	5 324	3 857	3 766
	celní správa	879	886	1 053	791	907
	celkem	6 869	7 533	6 377	4 648	4 673
z toho dělená správa	celní správa	176	190	352	395	518
Staré daně	daňová správa	3 606	2 679	2 299	2 154	1 819
		109	109	107	115	128
CELKEM		828	318	858	775	163
v tom: daňová správa		101 098	100 530	98 448	106 386	118 823
celní správa		8 730	8 788	9 410	9 389	9 340

Celková výše daňových nedoplatků evidovaných finančními úřady k 31. 12. 2011 dosáhla 118 823 mil. Kč, což znamená mezi roční nárůst 10,71 %. V roce 2010/2009 to bylo 7,03 %, 2009/2008 – snížení o 1,34 %, 2008/2007 – snížení o 0,47 %. Na starých daních, to znamená daní z daňové soustavy platné do roku 1993, se daří nedoplatky postupně snižovat. Nejvyšší podíl na nedoplatcích má daň z přidané hodnoty 57,84 %, s nárůstem za sledovaných pět let o téměř 66%. Poměrně dynamický meziroční nárůst o 9,16 % má daň z příjmů právnických osob. V pětiletém srovnání je to ovšem zvýšení pouze o 1,96 %. V případě daně z příjmů fyzických osob se projevuje meziroční snížení nedoplatků o 0,6 %, v pětiletém srovnání je snížení o 5,87 %.

Spotřební daně, které spravuje od roku 2004 celní správa, mají podíl na celkových nedoplatcích 5,75 %. V pětiletém srovnání jde o snížení nedoplatků o 9,33 %. Nejvyšší pokles byl zaznamenán u spotřební daně z tabáku, a to o 427 mil. Kč. Naopak nejvyšší nárůst byl zaznamenán u spotřební daně z minerálních olejů, a to o 281 mil. Kč.

Nedoplatky evidované v rámci dělené správy jsou ve většině případů peněžitá plnění, která již byla celní správou jako nedoplatky předána k vymožení.

Kompetence celní správy v dělené správě se zvyšují a postupně přecházejí z ukladatelů na celní správu, která se tímto stává centrem hlavního vymáhání pro jiné ukladatele. Na výši nedoplatků v dělené správě mají největší podíl nedoplatky z pokut ve správním a blokovém řízení. Jedním z faktorů zvyšující výše nedoplatků u pokut jsou pokuty udělené Policií ČR cizím státním příslušníkům. Vzhledem ke vzrůstajícímu počtu pokut uložených cizincům je stále zřetelnější problém neexistence mezinárodní právní normy upravující vymáhání v dělené správě. Dalším důvodem pro vznik nedoplatků v dělené správě je stále častější ukládání pokut mladistvým, nezaměstnaným a bezdomovcům. Tyto pokuty jsou prakticky nevyhmatelné.

8. Zajištění a vymáhání nedoplatků

Při správě daní a cel se správci snaží předcházet možnosti vzniku daňových a celních nedoplatků tím, že mohou zřídit svým rozhodnutím zástavní právo k majetku daňového subjektu k zajištění jím dosud neuhrazené daně. Mohou tak učinit i k majetku vlastníka odlišného od daňového subjektu, jehož majetek je zajišťován, a to na základě předchozího písemného souhlasu tohoto vlastníka. V případě, že správce daně má důvodnou obavu, že daň nebo clo, které dosud nebylo stanoveno, bude v době její vymahatelnosti nedobytné, nebo že bude vybrání daně spojeno se značnými obtížemi, může správce daně či cla vydat zajišťovací příkaz. Využívání tohoto instrumentu je velice efektivní. Následující tabulky ukazují jeho využívání danou správou a celní správou v uplynulém období.

V roce 2011, a také v předchozích letech, byl počet vydaných rozhodnutí o zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň poměrně nízký. V roce 2011 byl sice zaznamenán mírný nárůst počtu vydaných zajišťovacích příkazů (oproti roku 2010 o 9 rozhodnutí), ale snížila se celková částka zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud

nestanovenou daň, a to z 2 578 mil. Kč v roce 2010 na 1 877 mil. Kč v roce 2011, tedy o 701 mil. Kč.

Tabulka č. 14: Zajištění daní a zástavní právo

kumulativně k 31.12

Daňová správa		2007	2008	2009	2010	2011
Zajištění	počet rozhodnutí	102	72	81	100	109
	částka v mil. Kč	1 386,0	6 187,0	480,6	2 578,0	1 877,0
Zástavní právo	počet rozhodnutí	8 885	9 053	9 042	10 760	11 676
	částka v mil. Kč	5 062,0	6 412,0	6 695,6	8 729,3	7 679,0

Úhrada cla, daně a poplatků vybíraných při dovozu a spravovaných celními orgány se zajišťuje vždy poskytnutím jistoty nebo zaplacením celního dluhu. Jistotu lze poskytnout složením hotovosti na účet celního úřadu, ručením nebo zřízením zástavního práva.

Tabulka č. 15: Zajištění celního dluhu

kumulativně k 31.12.

celní správa		2007	2008	2009	2010	2011
Zajištění celního dluhu	počet rozhodnutí	218 932	231 178	357 647	655 457	758 449
	částka v mil. Kč	56 529,7	56 027,1	53 320,4	68 716,6	73 240,0

Při dovozu zboží a propouštění zboží do volného oběhu deklaranti uplatňují před propuštěním zboží možnost zajištění celního dluhu formou celní jistoty (vlození příslušné částky na účet celního úřadu), souborné jistoty (ručitel) či jednotlivé jistoty (záruční doklad, záruční listina) ještě před vznikem daňové povinnosti.

Tabulka č. 16: Zajištění spotřebních a energetických daní

kumulativně k 31.12.

celní správa		2007	2008	2009	2010	2011
Zajištění spotřebních daní	počet rozhodnutí	90 314	87 374	86 851	96 534	108 596
	částka v mil. Kč	62 961,2	96 105,2	98 864,9	144 655,2	152 578,3

Zajištění spotřebních a energetických daní je upraveno speciálními zákony (např. zákonem č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů). V režimu podmíněného osvobození od daně je zpravidla daňová povinnost dopředu zajištěna. Pokud vznikne daňová povinnost mimo tento režim, musí být daň přiznána a zaplacená následující den po jejím vzniku. Zajištění probíhá převodem finančních prostředků na depozitní účet celního úřadu, bankovní zárukou nebo ručením, pokud osobu ručitele povolí celní úřad nebo celní ředitelství. Převážná část zajištění daně je poskytována formou složení finančních prostředků na depozitní účty celních úřadů. Pokud není daň

zaplacená ve lhůtě její splatnosti, celní úřad použije finanční prostředky zajištění daně na úhradu této daně.

Vymáhání daňových a celních nedoplatků

Správci daní a cel po nesplnění daňových a celních povinností přistupují k vymáhání příslušných plnění. Jestliže byly finančními úřady evidovány ke dni 31. 12. 2011 pohledávky ve výši 118 823 mil. Kč (kumulovaně), vymáháno jich bylo za 83 366,6 mil. Kč. Podíl vymáhaných daňových nedoplatků daňovou správou k celkové výši daňových nedoplatků činil 70,2 %, což znamená, že se oproti roku 2010 zvýšil o 3,3 %. To platí i o výši vymáhaných pohledávek, kde je nárůst oproti roku 2010 o 12 200,6 mil. Kč (17,1 %). Pozitivní vývoj je výrazněji vidět na pětiletém porovnání, kdy nárůst počtu případů u daňové správy je o 92 % a u celní správy o 20 %. Ve finančním vyjádření je to u daňové správy 21,7 % a 36,3 % u celní správy.

Z vývoje ukazatele objemu vymožených daňových nedoplatků za období příslušného roku je patrné, že v průběhu roku 2011 byla finančními úřady ve srovnání s rokem 2010 vymožena o 1 257,8 mil. Kč nižší částka daňových nedoplatků a činila celkem 5 754,2 mil. Kč. Z porovnání ukazatele podílu vymožených nedoplatků za příslušný rok k celkovému objemu vymáhaných daňových nedoplatků k 31. 12. příslušného roku lze konstatovat, že z dlouhodobého hlediska jde o vývoj pozitivní. Výkyv výsledků v roce 2011 byl způsoben dočasnými vlivy souvisejícími s přechodem na daňový řád a s ním provázanou nutností výrazných změn v informačním systému ADIS.

Tabulka č. 17: Daňové nedoplatky vymáhané a vymožené k 31.12.

			2007	2008	2009	2010	2011
Nedoplatky vymáhané	počet případů	daňová správa	1 811 163	2 237 389	2 997 730	3 996 484	3 475 900
		celní správa	39 934	47 229	51 790	49 210	48 081
	částka mil. Kč	daňová správa	68 477,0	67 382,0	68 011,0	71 166,0	83 366,6
		celní správa	221,5	536,8	694,8	436,0	301,9
Nedoplatky vymožené	počet případů	daňová správa	471 228	521 621	553 470	614 493	214 479
		celní správa	32 701	38 898	39 462	35 507	29 219
	částka mil. Kč	daňová správa	6 054,0	6 334,0	5 999,0	7 012,0	5 754,2
		celní správa	143,4	192,1	206,1	123,3	157,2

Rozdíl mezi počtem daňových nedoplatků a počtem daňových nedoplatků vymáhaných v daném roce spočívá v počtu případů, které nebyly předány k vymáhání z důvodů žádostí o posečkání úhrady nedoplatku či rozložením úhrady daně na splátky, jsou v řízení o odvolání nebo probíhají řízení o odstranění pochybností. Finančně vyjádřeno se jedná o 44 852,5 mil. Kč.

Z hlediska úspěšnosti se správcům daní daří lépe vymáhat nedoplatky ve výši do 1 mil. Kč. Nedoplatky nad 10 mil. Kč jsou vymahatelné jen z části nebo již nedobytné. V případě daňové správy je objem nedobytných nedoplatků odhadován na 62 857,367 mil. Kč (52,9 %). Důvodem nedobytnosti pohledávek je nemajetnost a předluženost dlužníků, platební neschopnost, společnosti v likvidaci, zánik společnosti bez právního nástupce, účelové převody majetku na nekontaktní daňové subjekty, společnosti vykazující fiktivní činnosti atd. Na vývoj nedoplatků a jejich vymáhání má významný vliv nepříznivá hospodářská situace posledních let.

9. Daňové a celní úlevy

Správce daně může na základě žádosti daňového subjektu nebo z moci úřední podle podmínek uvedených v daňovém řádu, poskytnout daňovému subjektu úlevu formou:

- a) posečkání a povolení splátek
- b) prominutí příslušenství daně
- c) prominutí daně.

Závažným důvodem pro poskytnutí úlevy je například situace, kdy bezprostřední úhrada nedoplatku by znamenala pro daňový subjekt vážnou újmu, byla by ohrožena jeho výživa nebo výživa osob na něj odkázaných, neprodlená úhrada dluhu by vedla k zániku podnikání daňového subjektu či výnos z ukončení podnikání by byl nižší než jím vytvořená daň v příštím období atd.

Při splnění zákonných kritérií správce daně nejčastěji využívá institut posečkání a povolení splátek. Povolení posečkání je podmíněno přísnými podmínkami pro splácení daňového dluhu, které správci daně důsledně kontrolují. V případě, že daňový subjekt řádně a včas neplní ujednané podmínky, správce daně či cla rozhodnutí o úlevě zruší a následuje vymáhání dluhu.

Tabulka č. 18: Daňové úlevy poskytnuté v roce 2011

v mil. Kč

		Výše povoleného posečkání/splátek	Výše neuhrazeného posečkání/splátek
Daň z přidané hodnoty	daňová správa	20 147	10 358
	celní správa	179	121
	celkem	20 326	10 479
Daně spotřební a energetické	daňová správa	48	5
	celní správa	5 312	245
	celkem	5 360	250
v tom: minerální oleje		3 122	183
tabák		117	28
líh		2 005	32
pivo		46	2
víno		19	0
elektřina		1	0
zemní plyn		2	0
pevná paliva		1	0
Daň z příjmů právnických osob	daňová správa	3 468	1 775
Daň z příjmů fyzických osob	daňová správa	2 022	1 120
v tom: podávajících daňová tvrzení		1 701	960
ze závislé činnosti		321	160
Daň z příjmů – zvláštní sazba	daňová správa	61	30
Daň dědická	daňová správa	13	5
Daň darovací	daňová správa	53	8
Daň z převodu nemovitostí	daňová správa	389	185
Daň z nemovitostí	daňová správa	115	15
Daň silniční	daňová správa	283	157
Ostatní daně a poplatky	daňová správa	9 411	3 551
	celní správa	248	75
	celkem	9 659	3 626
z toho: dělená správa		234	65
CELKEM		41 748	17 651
v tom: daňová správa		36 009	17 210
celní správa		5 739	441

Vývoj využívání institutu úlev v posledních pěti letech ukazuje, že podmínky pro jejich poskytování se výrazně zpříšňují. Pouze rozložení splátek na delší časové období

zůstává v porovnatelné výši. V případě promíjení příslušenství se jedná o snížení částky o 54,3 % a u prominutí daně se jedná o snížení 54,7 %.

V případě příslušenství daně se jedná o úroky z prodlení, penále za porušení povinnosti nepeněžité povahy, exekuční náklady atd. Nový daňový řád zpřísnil dále podmínky pro promíjení daně na případy nesrovnalostí vyplývající z uplatňování daňových zákonů a na případy mimořádných, zejména živelných událostí.

Tabulka č. 19: Poskytnuté úlevy k 31. 12. příslušného roku

v mil. Kč

	2007	2008	2009	2010	2011
Posečkání/ splátky	40 585	35 274	36 724	34 870	41 969
v tom: daňová správa	37 249	31 769	32 468	29 711	36 130
celní správa	3 336	3 505	4 256	5 159	5 839
Prominuté příslušenství	5 430	3 448	4 702	2 059	2 454
v tom: daňová správa	5 420	3 439	4 701	2 056	2 453
celní správa	10	9	1	3	1
Prominuté daně	5 061	5 029	2 673	1 179	2 293
v tom: daňová správa	5 009	5 021	2 651	1 179	2 293
celní správa	52	8	22	0	0

Poznámka: Údaje se vztahují k období, ve kterém bylo o úlevě rozhodnuto, bez ohledu na zdaňovací období ke kterému se daňová povinnost vztahovala.

10. Opravné prostředky

Daňový subjekt má možnost použít proti rozhodnutí správce daně opravných prostředků, jako je odvolání nebo rozklad, návrh na povolení obnovy řízení nebo využití dozorčího prostředku, jako je nařízení obnovy řízení a nařízení přezkoumání rozhodnutí. Zásadní změnu v používání tohoto instrumentu přinesl daňový řád, který vstoupil v účinnost k 1. 1. 2011. Podle něj nelze podat odvolání proti platebnímu výměru, kterým je stanovena daň ve shodné výši, v jaké byla daňovým subjektem tvrzena, to znamená, že daňový subjekt již nemůže brojit proti svému vlastnímu tvrzení. Tímto opatřením byl redukován vysoký počet odvolání podaných jako opravy resp. dodatečná přiznání daňových subjektů ve lhůtě pro odvolání především na dani z přidané hodnoty. Počet řízení vedených v roce 2011 se oproti roku 2010 snížil z 20 991 na 5 235 (24,94 % roku 2010). Změnila se zásadně struktura způsobu vyřízení podaných odvolání. Zatímco v roce 2010 bylo vyhověno 84,67 %, v roce 2011 pouze 41,68 % podání. Ve stejném období bylo zamítnuto 11,55 %, resp. 42,45 % podání a zastaveno řízení v 3,78 %, resp. 13,72 % v roce 2011.

Tabulka č. 20: Opravné prostředky podle druhu příjmu - daňová správa k 31. 12. 2011

Druh příjmu	Počet vedených řízení a způsob vyřízení			
	počet řízení	vyhověno	zamítnuto	zastaveno
Daň z přidané hodnoty	098	1 163	31 398	447
Daň z příjmů právnických osob	519	244	188	52
Daň z příjmů fyzických osob daňová tvrzení	787	374	361	109
Daň z příjmů fyzických osob závislá činnost	93	56	43	13
Daň z příjmů - zvláštní sazba	16	9	10	7
Daň dědická, daň darovací a daň z převodu nemovitostí	381	129	127	45
Daň z nemovitostí	252	167	44	32
Daň silniční	89	49	51	13
Ostatní	2 137			
CELKEM	5 235	2 191	2 222	718

11. Mezinárodní spolupráce

a) Daňová správa

Mezinárodní výměna informací v oblasti přímých daní se řídí zákonem č. 253/2000 Sb. o mezinárodní pomoci při správě daní, ve znění pozdějších předpisů, který vychází z předpisů Evropských společenství (Směrnice Rady 77/799/EHS o vzájemné pomoci mezi příslušnými orgány členských států v oblasti přímých daní a daní z pojistného). V širším rámci je významná aplikace 80 mezinárodních smluv o zamezení dvojímu zdanění, kde je využíván článek o výměně informací. Nově jsou uzavírány dohody o výměně informací v daňových záležitostech, které podporují daňovou správu v boji proti škodlivým daňovým praktikám. Dosud byly uzavřeny například s Bermudami, San Marinem, Kajmanskými ostrovy, Jersey, Guernsey, Ostrovem Man a Britskými Panenskými ostrovy.

Mezinárodní pomoc při vymáhání některých finančních pohledávek se nadále rozšiřuje a zejména se zvyšuje počet zahraničních žádostí o informace, kde je nárůst oproti roku 2010 o 35 % a o 7 % nárůst žádostí o vymáhání. Procesním předpisem pro spolupráci v této oblasti je nový zákon č. 471/2011 Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek, který transponoval do českého právního řádu příslušnou směrnicí EU.

Zdaňování nadnárodních podniků, převodní ceny tvoří již rutinní činnost daňové správy. V případě kontroly zdaňování daňových subjektů, které v příslušném období provedly řízené transakce, bylo za zdaňovací období roku 2011 provedeno přes 300 kontrol a doměřeno na dani přes 200 mil. Kč. Změna základu daně činila téměř 400 mil. Kč a daňová ztráta byla

snížena o cca 1 mld. Kč. V oblasti převodních cen je na žádost daňových subjektů vydáváno rozhodnutí o závazném posouzení způsobu tvorby ceny mezi spojenými osobami. Za šestileté období bylo podáno 98 žádostí o závazné posouzení způsobu tvorby ceny mezi spojenými osobami, z toho v roce 2011 bylo 17 žádostí. Opatření slouží k zajištění jistoty poplatníků, že jimi stanovené převodní ceny mezi spojenými osobami budou správcem daně akceptovány.

Mezinárodní spolupráce při správě daně z přidané hodnoty je upravena Nařízením Rady (EU) č. 904/2010, Nařízením Komise (ES) č. 1925/2004, včetně používání systému VIES (VAT Exchange Information System), Nařízením Rady (ES) č. 37/2009 a ustanoveními zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o DPH“). Důvodem pro používání systému VIES je omezení možnosti daňových úniků a podvodů v rámci jednotného vnitřního trhu Evropské unie díky přesné a rychlé mezinárodní výměně informací. Systém VIES je napojen na národní Automatizovaný daňový informační systém (ADIS) používaný pro zpracování daňové agendy. Tím je umožněno správcům daně získávat aktuální data ze zemí Evropské unie pro potřeby tuzemského daňového řízení. S tím souvisí zákonná povinnost plátců daně z přidané hodnoty podat souhrnné hlášení v případě uskutečnění dodání zboží do jiného členského státu (tzv. intrakomunitárního dodání zboží) a od roku 2010 i předmětných služeb. Za rok 2011 podalo 70 782 plátců daně z přidané hodnoty souhrnné hlášení o dodání zboží a služeb do jiného členského státu a 79 874 plátců daně z přidané hodnoty vykázalo v daňovém přiznání pořízení zboží a služeb z jiného členského státu.

Mezinárodní spolupráce daňových správ patří mezi dynamicky rozšiřující se činnosti daňové správy. Tradičně již patří mezi nejvýznamnější spolupráce se slovenskou daňovou správou. V rámci sjednané mezinárodní smlouvy „Ujednání o spolupráci v oblasti činnosti daňové správy mezi Ministerstvem financí České republiky a Ministerstvem financí Slovenské republiky“ se v roce 2011 uskutečnila řada pracovních setkání zaměřených na oblast činnosti daňové správy. V roce 2011 navštívila českou daňovou správu delegace zástupců daňové správy z Makedonie. Hlavním předmětem zájmu bylo získat zkušenosti v problematice zdaňování malého a středního podnikání v České republice a dále pak problematika nutných transformačních změn, které musí příslušná daňová správa podstoupit v souvislosti se vstupem do Evropské unie. Na konci června 2011 bylo v Kišiněvu podepsáno „Ujednání o spolupráci v oblasti činnosti daňové správy mezi Ministerstvem financí České republiky a Ministerstvem financí Moldavské republiky“.

Velice užitečný je projekt Evropské unie FISCALIS, který podporuje mezinárodní výměnu praktických zkušeností ze správy daní zemí Evropské unie. Každý rok se tohoto programu účastní několik desítek daňových specialistů.

V roce 2011 pokračovala mezinárodní setkání v rámci Visegrádské šestky (tj. včetně Rakouska a Slovinska) zaměřená na omezení daňových úniků. Program byl v tomto roce orientován na karuselové podvody na dani z přidané hodnoty v oblasti pohonných hmot a na posílení společných kroků daňových správ proti daňovým únikům prostřednictvím výměny zkušeností, postupů a praktik při správě daní.

Daňová správa byla aktivní při spolupráci s členskými zeměmi Evropské organizace daňových správ (IOTA) a využívala sdílených zkušeností a vzdělávacích programů těchto zemí. Pozitivně jsou přijímány informace například ohledně aplikace právních úprav členských zemí IOTA při přípravě novel vlastních legislativních norem. Obdobné zaměření má i členství daňové správy v Americké organizaci daňových správ (CIAT), které umožňuje širší pohled na modernizaci daňových správ a výměnu informací.

b) Celní správa

Mezinárodní dohody

V roce 2011 vláda schválila návrh na změnu Smlouvy mezi Českou republikou a Brazílskou federativní republikou o vzájemné správní pomoci v celních otázkách. Dále bylo zahájeno jednání s polskými celními orgány ve věci Dohody o spolupráci při předcházení a odhalování porušování právních předpisů v oblasti celnictví. Byla ukončena platnost Úmluvy o používání informační technologie pro celní účely ze dne 26. července 1995 a souvisejících protokolů v návaznosti na přijetí rozhodnutí Rady ze dne 30. listopadu 2009 o používání informačních technologií pro celní účely.

Zastupování zájmů ČR na jednáních v institucích EU

Celní správa zajišťovala zastupování zájmů České republiky v rámci pravidelných jednání výborů a pracovních skupin Rady a Komise. Zejména se jednalo o zasedání CPG - Skupiny pro celní politiku na úrovni generálních ředitelů a jejich zástupců. Zasedání na úrovni generálních ředitelů probíhala ve spolupráci s Evropskou komisí - Klub generálních ředitelů nebo neformální jednání generálních ředitelů organizovaných v rámci předsednictví. V rámci Rady zasedala Pracovní skupina pro celní spolupráci. Celní správa se zúčastnila práce Pracovní skupiny pro celní unii, sekce Výboru pro celní kodex Společenství, Výboru pro celní spolupráci, Výboru pro vlastní zdroje EU apod. Vystupování zástupců celní správy na těchto jednáních bylo koordinováno prostřednictvím Resortní koordinační skupiny.

Zajišťování a koordinace mezinárodní technické pomoci - Program Customs 2013

Celní správa se v roce 2011 účastnila komunitárního programu EU Customs 2013, který je zaměřen na podporu a rozvoj činnosti celních správ členských zemí EU s cílem jednotného a účinného provádění celních předpisů. Mezi nejvýznamnější aktivity programu patří, vedle činnosti pracovních a projektových skupin semináře, školicí aktivity, benchmarkingové projekty a pracovní návštěvy. Pro finanční rok 2011 programu Customs 2013 (od 1. 4. 2011 do 31. 3. 2012) obdržela Celní správa ČR z EU částku ve výši 283 500 EUR.

Administrativní spolupráce v celních záležitostech

Národní koordinační jednotka v roce 2011 zajistila administrativní spolupráci při porušování celních předpisů v mezinárodních transakcích směrem ze zahraniční

a do zahraničí ve 137 případech a dále 53 upozornění na možné způsoby porušování celních předpisů.

V rámci mezinárodního doručování rozhodnutí celních orgánů bylo zajištěno úřední doručení 415 písemností, zpravidla platebních výměrů ze zahraničí.

Činnost Kanceláře styčného celního úředníka působící při Národní jednotce INTERPOLU směřovala na aktivní výměnu informací využívaných pro předcházení, odhalování a vyšetřování trestné činnosti s mezinárodním dopadem (omamné a psychotropní látky, nelegální výroba tabákových produktů,...). V této oblasti se využívá též Kanceláře styčného celního úředníka na Celním kriminálním úřadu ve Spolkové republice Německo. Se sousedícími zeměmi funguje též šest Společných center policejní a celní spolupráce.

V oblasti spotřebních daní je součástí Generálního celního ředitelství Národní úřad pro výměnu informací v oblasti spotřebních daní (Excise Liaison Office – ELO), který využívá Systém pro výměnu dat o obchodnících s výrobky podléhající spotřební dani a provozovatelích daňových skladů.

12. Informatika

a) Daňová správa

Automatizovaný daňový informační systém (ADIS) je aplikačně technickou podporou daňové správy s celorepublikovou působností, včetně jednotné technické infrastruktury. Aplikační verze programů se skládá z dílčích modulů pro zpracování daňových přiznání jednotlivých daní, z modulů společných průřezových činností, které jsou potřebné pro správu, evidenci, vybírání a vymáhání daní, převod finančních prostředků oprávněným příjemcům a z modulů nezbytné systémové podpory, včetně modulů pro elektronické zpracování písemností na internetu české daňové správy a podpory služeb daňového portálu. V oblasti správy daní zajišťuje i mezinárodní výměnu informací v rámci EU a OECD. Zásadní vliv na rozvoj systému v roce 2011 měla implementace daňového řádu. V rámci klientského přístupu daňové správy k daňovým subjektům každoročně dochází k úpravám a rozvoji aplikaci pro elektronické podání písemností (EPO).

Automatizovaný vnitřní informační systém (AVISME)

Informační systém AVISME představuje komplexní řešení problematiky vnitřního informačního systému organizační složky státu a účetní jednotky. Na začátku roku 2011 byl informační systém centralizován do jedné databáze. Přineslo to jednodušší správu systému a také bylo možné, díky sjednocení postupů na jednotlivých pracovištích, optimalizovat vývoj nových částí systému. Byly zapracovány změny, které systému umožní komunikovat s integrovaným systémem státní poklady.

Ostatní informační systémy

V roce 2011 byl zabezpečován vývoj, rozvoj a provoz webových aplikací daňové správy, včetně internetových a intranetových stránek a celé řady dalších webových aplikací.

Jde zejména o výukový systém TaxTest, fulltext-hypertextovou knihovnu Konzultant, software IDEA pro kontrolu účetnictví, NEM3000 pro kontrolu oceňování, CEDR II a III pro evidenci dotací, SMS komunikaci s daňovými poplatníky, analyticko monitorovací software AVMRS, přístup do evropských databází AMADEUS a mnoho dalších drobných specializovaných aplikací. Výukový systém TaxTest je prostřednictvím internetu daňové správy přístupný široké veřejnosti, stejně jako možnost využívat inteligentní daňové formuláře.

b) Celní správa

Celní správa v roce 2011 rozvíjela Informační systém celní správy (ISCS) směřující na:

1. rozvoj projektů Společenství v oblasti celní a daňové,
2. přípravu změn v resortu MF, zejména budoucí vytvoření JIM,
3. zpracování dopadů národní legislativy v oblasti rozvoje e-Governmentu, zejména zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě,
4. projekt modernizace celní správy dle zákona č.17/2012 Sb. o Celní správě České republiky,
5. rozvoj ICT CS při dodržení principů ČSN ISO 20 000 (poskytování služeb ICT CS),
6. rozvoj ICT CS při dodržení principů ČSN ISO 27 001 (bezpečnost ICT CS).

Priority z výše uvedeného rámce byly zaměřeny do oblasti úprav a zvýšení funkcionality a elektronické výměny dat aplikací celního a daňového řízení. V rámci elektronizace celého procesu byl položen důraz na elektronickou výměnu strukturovaných dat mezi systémy celní správy a systémy deklarantů a dále na použití digitálního podpisu pro autentizaci elektronických právně závazných dokladů. U přeprav vybraných výrobků mezi daňovými sklady (evropský projekt EMCS) byly práce zaměřeny novou verzí aplikace se zpracováním požadavků evropské a národní legislativy.

13. Personalistika

a) Daňová správa

Novelou zákona č. 531/1990 Sb., o územích finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů, bylo ke dni 1. ledna 2011 zřízeno Generální finanční ředitelství. Touto změnou se stali zaměstnanci územních finančních orgánů zaměstnanci GFŘ. Zároveň přešel výkon práv a povinností vyplývajících z pracovněprávních vztahů zaměstnanců Ministerstva financí ke dni 1. 1. 2011 na Generální finanční ředitelství, pokud se tito zaměstnanci podíleli na výkonu působnosti Ministerstva financí podle zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění účinném do dne 31. 12. 2010, které přešly ke dni 1. 1. 2011 na Generální finanční ředitelství. Na Generálním finančním ředitelství vznikl k 1. 10. 2011

Samostatný odbor specializované kontroly, ze kterého k 1. 1. 2012 vznikl Specializovaný finanční úřad.

Od roku 2007 se snížil počet zaměstnanců v přepočteném počtu o 920 zaměstnanců (5,4 %), v tom zajišťující daňové činnosti o 796 zaměstnanců a nedaňové činnosti o 124 zaměstnanců.

Tabulka č. 21: Struktura zaměstnanců daňové správy podle činností

		průměrný přepočtený počet zaměstnanců				
		2007	2008	2009	2010	2011
Zaměstnanci zajišťující daňové činnosti		14 740	14 643	14 600	14 003	13 944
	správa daní	8 538	8 637	8 589	8 292	8 275
	kontrolní činnosti	3 214	3 121	3 136	2 958	2 832
	vymáhání, exekuce	957	915	919	866	842
	podpůrné činnosti	236	226	228	227	238
	obecné podpůrné činnosti	1 795	1 744	1 728	1 660	1 757
Zaměstnanci zajišťující nedaňové činnosti		820	789	776	718	696
	správa dotací	487	468	464	414	404
	loterie, sázky	150	166	168	164	145
	finanční kontrola	67	89	89	86	77
	cenová kontrola	50	46	46	46	45
	ostatní činnosti	66	20	9	9	25
CELKEM		15 560	15 432	15 376	14 721	14 640

Struktura zaměstnanců daňové správy zůstává v posledním pětiletém období v zásadě stabilní. Vzhledem k omezenému rozpočtu prostředků na mzdy muselo GFR přistoupit ke snížení tarifního platu zaměstnanců ÚFO o tři platové stupně, resp. od 1. 4. 2011 o 2 platové stupně, a následně od 1. 11. 2011 již měli zaměstnanci ÚFO stanoven plat pouze o jeden platový stupeň nižší, než který by jim náležel před novelizací nařízení vlády č. 564/2006 Sb., nařízením vlády č. 381/2010 Sb. Kromě snížení platů prostřednictvím platových stupňů došlo také k zastavení platového postupu v závislosti na dosažené odborné praxi. Tato opatření měla za následek snížení průměrného měsíčního platu zaměstnanců v roce 2011 oproti roku 2010 o 1 193 Kč.

V roce 2011 bylo také nezbytné urychleně optimalizovat a sjednotit pravidla pro poskytování jednotlivých složek platu u zaměstnanců Generálního finančního ředitelství, provést nezbytné úpravy pravidel přiznávání výše zvláštního příplatku, příplatku za vedení a osobního příplatku tak, aby se předešlo diskriminaci zaměstnanců. Tyto změny probíhaly postupně v několika etapách - k 1. 5., k 1. 8. a k 1. 11. 2011.

Nezbytným předpokladem úspěšného zavedení projektu JIM je postupné srovnání platových podmínek zaměstnanců ÚFO, ČSSZ a zdravotních pojišťoven, což vyplývá ze závěrů jednání Světové banky a ze Studie proveditelnosti Projektu JIM, prováděné společností Deloitte.

Tabulka č. 22: Struktura zaměstnanců daňové správy

	2007	2008	2009	2010	2011
Evidenční stav k 31. 12.	15 575	15 408	15 391	14 744	14 662
z toho ženy	77,8%	78,2%	78,5%	78,6%	78,6%
Obměna zaměstnanců					
nově přijatí	7,5%	8,3%	8,0%	4,3%	6,8%
odchody	7,8%	9,0%	8,1%	8,7%	8,8%
Vzdělání					
vysokoškolské	33,5%	34,0%	34,9%	36,2%	38,0%
středoškolské	66,3%	65,7%	64,9%	63,6%	61,8%
základní	0,3%	0,3%	0,2%	0,3%	0,2%
Věková struktura					
méně než 30 let	7,9%	7,0%	6,8%	5,8%	6,0%
30 - 49	54,7%	54,4%	54,3%	54,0%	53,5%
50 - 59	33,0%	33,7%	33,8%	34,8%	34,4%
60 a více	4,3%	4,9%	5,1%	5,4%	6,0%
průměr	45	45	45	46	46
Zaměstnanci v pracovním poměru					
do 1 roku	5,0%	5,2%	4,7%	1,8%	4,5%
1 – 5 let	18,7%	18,6%	19,7%	20,5%	17,4%
více než 5 let	76,4%	76,2%	75,6%	77,7%	78,1%
Počet funkčních míst skutečnost k 31.12.	15 874	15 361	15 361	14 725	14 651
Průměrný měsíční plat Kč	23 442	24 376	25 599	25 794	24 601

b) Celní správa

Vývoj počtu zaměstnanců podle činnosti vykazuje v pětiletém období klesající trend, který probíhá napříč všemi činnostmi Celní správy České republiky. Nejrazantnější pokles je v oblasti správy cel a daní (pokles o 38 %), dále v oblasti kontrol (pokles o 31 %)

a v oblasti podpory (pokles o 32 %). Od roku 2007 bylo postupně zrušeno celkem 1015 systemizovaných míst.

Tabulka č. 23: Struktura zaměstnanců celní správy podle činností

průměrný přepočtený počet zaměstnanců

		2007	2008	2009	2010	2011
Zaměstnanci zajišťující daňové činnosti		1 237	1 179	1 188	1 142	1 085
	správa daní	543,4	496,9	476,4	446,6	413,7
	kontrolní činnosti	166,7	154,9	149,4	129,9	128,1
	vymáhání, exekuce	449,5	451,9	485,4	486,5	465,2
	podpůrné činnosti	77,3	75,1	76,9	79,1	78,0
Zaměstnanci zajišťující celní činnosti		1 051	1 015	1 014	936	890
	správa cel	874,1	825,3	792,4	728,3	710,9
	kontrolní činnosti	0,3	12,2	39,0	40,0	20,6
	podpůrné činnosti	176,4	177,2	182,8	167,3	158,8
Zaměstnanci zajišťující ostatní činnosti		4 262	4 008	3 992	3 813	3 639
	správní	437,6	421,6	421,8	426,7	424,3
	kontrolní činnosti	2 352,6	2 180,2	2 194,7	2 126,7	2 060,3
	podpůrné činnosti	658,5	628,4	604,7	517,7	502,3
	obecné podpůrné činnosti	813,5	777,7	770,8	741,7	651,8
CELKEM		6 550	6 201	6 194	5 891	5 614

Struktura zaměstnanců celní správy prochází v posledním pětiletém období významnými vnitřními strukturálními změnami. Obměna zaměstnanců odpovídá požadovaným úsporným opatřením. V kategorii celníci se o 1,98 % zvýšil podíl zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním. Obdobně je tomu u občanských zaměstnanců, kde je nárůst o 1,24 %. Úsporná opatření v rozpočtu mzdových prostředků se promítla do snížení počtu celníků a civilních zaměstnanců a do snížení platů. Průměrný měsíční plat celníka se oproti roku 2010 snížil o 922 Kč a občanského zaměstnance o 416 Kč.

Tabulka č. 24: Struktura zaměstnanců celní správy

	2007	2008	2009	2010	2011
Evidenční stav k 31. 12.	6 435	6 207	6 075	5 754	5 524
z toho: ženy	30,6%	31,0%	31,2%	31,1%	31,1%
Obměna zaměstnanců					
nově přijatí	2,4%	5,1%	5,3%	3,0%	2,2%
odchody	9,6%	7,1%	8,9%	7,8%	5,1%
Vzdělání					
vysokoškolské	21,4%	25,6%	27,7%	33,0%	33,3%
středoškolské	77,7%	73,6%	71,5%	66,3%	66,1%
základní	0,9%	0,8%	0,8%	0,7%	0,6%
Věková struktura					
méně než 30 let	11,8%	11,1%	11,1%	9,9%	8,4%
30 - 49	71,9%	73,4%	73,2%	75,5%	76,2%
50 - 59	13,8%	13,1%	13,1%	12,5%	13,1%
60 a více	2,5%	2,4%	2,6%	2,1%	2,3%
průměr	40,2	40,4	40,9	41,2	41,8
Zaměstnanci v pracovním a služebním poměru					
do 1 roku	1,4%	3,3%	3,5%	1,9%	1,5%
1 – 5 let	12,8%	12,5%	13,9%	14,2%	11,3%
více než 5 let	85,8%	84,2%	82,6%	83,9%	87,2%
Počet funkčních míst skutečnost k 31.12.	6 899	6 685	6 690	6 264	5 884
Průměrný měsíční plat					
občanský zaměstnanec	22 832 Kč	24 069 Kč	24 253 Kč	24 552 Kč	24 136 Kč
celník	32 426 Kč	35 045 Kč	36 827 Kč	34 859 Kč	33 937 Kč

14. Hospodaření daňové a celní správy

a) Hospodaření daňové správy

Hospodaření daňové správy bylo v roce 2011 poznamenáno vznikem nové účetní jednotky Generálního finančního ředitelství a přípravou na zavedení Jednoho inkasního místa (JIM). Bylo proto důvodné přednostně řešit související kapitálové výdaje, zejména na ICT. Naopak došlo k dalšímu meziročnímu snížení běžných výdajů o 3,2 %. Celkové příjmy se oproti roku 2010 zvýšily o 6 773,4 mil. Kč (1,2 %); celkové výdaje se zvýšily o 547,9 mil. Kč (7,4 %).

Tabulka č. 25: Hospodaření daňové správy

v mil. Kč

	2007	2008	2009	2010	2011
Příjmy celkem	576 537,6	606 715,2	522 890,3	548 517,7	555 291,1
z toho: Daňové příjmy celkem	576 506,0	606 664,8	522 237,1	547 975,9	554 984,1
v tom: Příjmy kapitoly 398 - VPS	576 506,0	606 664,8	520 934,0	546 662,2	553 773,1
Příjmy kapitoly 312 - MF	0,0	0,0	1 303,1	1 313,8	1 211,0
Nedaňové příjmy celkem kapitoly 312 - MF	31,6	50,4	653,2	541,7	307,0
Výdaje celkem	7 635,4	7 928,8	7 983,7	7 424,1	7 972,0
z toho: Běžné výdaje celkem	7 300,0	7 440,0	7 732,9	7 223,8	7 185,2
v tom: Platy zaměstnanců celkem	4 396,6	4 498,6	4 709,2	4 571,0	4 332,8
Ostatní platby za provedenou práci celkem	15,6	13,6	13,5	14,2	21,7
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	1 542,7	1 579,2	1 597,4	1 552,5	1 475,0
Převod FKSP	88,0	90,0	94,2	91,4	43,3
Sociální dávky celkem	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostatní běžné výdaje celkem	1 257,0	1 258,7	1 318,6	994,6	1 312,4
v tom: výdaje na ICT	256,4	259,1	288,5	192,6	1 012,8
Kapitálové výdaje celkem	335,4	488,8	250,8	200,4	786,8
v tom: výdaje na ICT	81,2	148,7	115,8	58,2	610,6

b) Hospodaření celní správy

Hospodaření celní správy bylo v roce 2011 ovlivněno úspornými opatřeními, jak v oblasti běžných, tak i kapitálových výdajů, kde bylo provedeno snížení oproti roku 2010

o 7,1 %, resp. o 18,6 %. Objem příjmů celní správy je oproti roku 2010 vyšší o 2 758 mil. Kč (1,92 %). Běžné výdaje se za pětileté období snížily o 465 mil. Kč (10,1 %).

Tabulka č. 26: Hospodaření celní správy

v mil. Kč

	2007	2008	2009	2010	2011
Příjmy celkem	145 548,0	139 396,0	136 658,0	143 759,0	146 517,0
z toho: Daňové příjmy celkem	145 211	139 295	135 568	142 679	145 385
v tom: Příjmy kapitoly 398 - VPS	144 566	138 646	134 923	142 084	144 836
Příjmy kapitoly 312 - MF	645	649	645	596	549
Nedaňové příjmy celkem kapitoly 312 - MF	163	101	1 090	1 080	1 132
Výdaje celkem	4 854,0	4 662,0	4 923,0	4 339,2	4 032,0
z toho: Běžné výdaje celkem	4 370	4 409	4 526	4 183	3 905
v tom: Platy zaměstnanců celkem	2 365	2 400	2 494	2 269	2 115
Ostatní platby za provedenou práci celkem	11	9	9	11	8
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	831	843	851	774	722
Převod FKSP	47	48	50	45	21
Sociální dávky celkem	311	343	362	422	414
Ostatní běžné výdaje celkem	805	766	760	662	625
v tom: výdaje na ICT	186	218	229	186	163
Kapitálové výdaje celkem	484	253	397	156	127
v tom: výdaje na ICT	215	175	190	100	90

Kapitálové výdaje na ICT v posledních pěti letech trvale klesají. V roce 2011 byly na úrovni 58,2 % objemu roku 2007. Dosavadní výpadek finančních zdrojů je nahrazován dotacemi z evropských fondů (program eCustoms do roku 2013).

Tabulka č. 27: Hospodaření celní správy s prostředky ICT

v mil. Kč

Výdaje	2007	2008	2009	2010	2011
Běžné	186	218	229	186	163
Kapitálové	215	175	190	100	90
Celkem	401	393	419	286	253

V souvislosti s výše uvedenou tabulkou je nutno si uvědomit, že informační systém celní správy (ISCS) vykazuje některé zásadní odlišnosti ve srovnání s běžnými informačními systémy ve státní a veřejné správě. Celní procesy jsou mezinárodní, systém musí podporovat interoperabilitu se systémy definovanými pro Celní unii EU a zároveň musí data zpracovávat v reálném čase tak, aby nebrzdil procesy obchodních organizací, které mají zásadní vliv na obchodní bilanci ČR. Dále je nutné při realizaci ISCS brát do úvahy jak národní legislativní pravidla a normy, tak pravidla a normy EU a navíc doporučení WCO.

15. Vztahy s veřejností

a) Daňová správa

Strukturované informace pro daňovou veřejnost jsou komfortně přístupné na internetových stránkách daňové správy <http://cde.mfcr.cz>. Internet měl významný podíl na průběžném poskytování informací o prováděných organizačních změnách v daňové správě, o změnách právních norem a doporučených postupech pro občany a daňové subjekty. Je také využíván pro dotazy veřejnosti a anonymně sdělované názory na činnost daňové správy a jejích zaměstnanců. V roce 2011 měla veřejnost možnost využít speciální e-mailovou adresu pro dotazy související s novými pravidly pro uplatňování daně z přidané hodnoty při poskytování stavebních a montážních prací - režim přenesení daňové povinnosti.

Součástí informační kampaně bylo i celoplošné pořádání bezplatných seminářů pro veřejnost, které mělo za cíl podpořit elektronickou komunikaci s daňovou správou. V rámci pozitivní prezentace přístupu české daňové správy k veřejnosti, zvláště k mladé generaci, uspořádaly finanční úřady dny otevřených dveří, kde se studenti středních škol dozvěděli informace z daňové oblasti a mohli se osobně přesvědčit o výhodnosti dobrovolného plnění daňových povinností.

Důležitou roli má nadále zodpovídání písemných a ústních dotazů. GFŘ písemně zodpovědělo celkem na 1 876 odborných dotazů. Důraz byl také kladen na spolupráci s médii, jak v reagování na aktuální témata, tak i v odpovědích týkající se připravovaných změn.

b) Celní správa

K prezentaci činnosti celní správy u veřejnosti přispívá největší měrou aktivní práce s internetovými stránkami. Pro další zlepšení komunikace s veřejností a usnadnění orientace v oblasti cel, daní a dalších kompetencí Celní správy České republiky bylo v polovině roku 2010 zřízeno Poradenské a informační centrum Celní správy ČR, jehož pracovníci zpracovávají telefonické a písemné dotazy veřejnosti za celou celní správu. Od roku 2011 je možné využít pro podávání žádostí o informace i on-line formulář, který je umístěn na internetových stránkách celní správy. Poradenské a informační centrum vydává elektronický občasník pro odbornou veřejnost „Merkur“. V roce 2011 organizovalo oddělení vztahů k veřejnosti tiskové konference a vydávalo tiskové zprávy.

Ke zvýšení povědomí veřejnosti o Celní správě České republiky nepochybně přispěla tradiční společné prezentace s Armádou ČR v Králíkách, účast na Dnech NATO v Ostravě – Mošnově a prezentace pro základní a střední školy. Evropský rozměr má přímá účast na Dni otevřených dveří Evropských institucí v Bruselu (součást prezentace OLAF).

V roce 2011 významně přispíval k informovanosti laické i odborné veřejnosti měsíčník Clo Douane.

16. Závěr

Daňová a celní správa přes přetrvávající obtížné ekonomické podmínky pokračovala v režimu zásadních reforem k zabezpečení cílů Programového prohlášení vlády České republiky. Současně pokračovala v procesu modernizace směřující ke zvýšení kvality činnosti a služeb poskytovaných veřejnosti. Závažnou změnou pro daňovou správu byly nejen změny v její organizační struktuře (vytvoření GFŘ, změny ve vnitřních strukturách finančních ředitelství a finančních úřadů), ale zejména příprava na dvoustupňové řízení daňové správy, zajištění podmínek pro fungování II. pilíře důchodové reformy od roku 2013 (tzv. opt - out) a realizaci projektu Jednoho inkasního místa (JIM).

Celní správa rozvíjela projekty, které mají zásadní dopad na její hlavní oblasti činnosti. Mezinárodní prostředí si v důsledku světové hospodářské stagnace vynucuje nejen změnu technologie práce a vytváří vysoký tlak na přijímání opatření k zefektivnění výkonu všech jejích činností, ale požaduje též jejich racionalizaci a integraci ve smyslu vládní strategie Efektivní veřejná správa a přátelské veřejné služby a v souladu s aktuální Exportní strategií České republiky pro období let 2012 - 2020, které předpokládají zjednodušení systémů řízení a vývozních procedur. Její transformace v rámci projektu „Reformy kontrolních a dohledových procesů“ v resortu Ministerstva financí postupně směřuje do podoby kontrolní a dohledové instituce.

Informace uvedené ve Zprávě o činnosti daňové a celní správy České republiky za rok 2011 plasticky ukazují nejen na transformační procesy, ale také na využívání vnitřních zdrojů k zajištění činnosti daňové správy České republiky a Celní správy České republiky.